

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta

Katedra obchodu a cestovního ruchu



Studijní program: 6208 B Ekonomika a management
Studijní obor: Obchodní podnikání - Cestovní ruch

**Prostředí cestovního ruchu –
návštěvníci galerie, zámku a hradu Klenová**

Vedoucí bakalářské práce
RNDr. Josef Navrátil, Ph.D.

Autor
Jaroslava Hřebcová

2007

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Prostředí cestovního ruchu – návštěvníci galerie, zámku a hradu Klenová vypracovala samostatně na základě vlastních zjištění a materiálů, které uvádím v seznamu použité literatury.

V Táboře 10.4.2007

Jaroslava Hřebcová

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat vedoucímu bakalářské práce panu RNDr. Josefu Navrátilovi, Ph.D. a řediteli Galerie Klatovy/Klenová panu Mgr. Marcelu Fišerovi za cenné rady a připomínky při tvorbě bakalářské práce.

V Táboře 10.4.2007

Jaroslava Hřebcová

Obsah

1	ABSTRAKT, KLÍČOVÁ SLOVA	8
2	ÚVOD.....	9
3	CÍL PRÁCE.....	10
4	METODIKA PRÁCE.....	11
4.1	Metodika dotazníkového šetření.....	11
4.1.1	Dotazníkové šetření.....	11
4.1.2	Charakteristika výběrového souboru respondentů.....	14
5	REŠERŠE LITERATURY	17
5.1	Literatura týkající se obecné problematiky.....	17
5.2	Literatura týkající se regionu.....	18
6	CHARAKTERISTIKA ÚZEMÍ.....	19
6.1	Plzeňský kraj	19
6.2	Klatovsko	19
6.2.1	Analýza konkurence	20
6.3	Klenová	22
6.3.1	Historie Klenové	22
6.3.2	Galerie moderního umění.....	24
6.3.3	Význam památky.....	25
6.3.4	Využití památky	25
6.3.5	Návštěvnost Klenové.....	26
6.3.6	Propagace	28
7	ANALÝZA MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ ZÁKLADNY	31
7.1	Ubytování.....	31
7.2	Stravování.....	32
7.3	Sportovně – rekreační zařízení	32
7.4	Doplňkové služby	33
8	DOPRAVNÍ DOSTUPNOST	34
8.1	Silniční doprava.....	34
8.2	Železniční doprava.....	35
8.3	Cyklotrasy	35

8.4	Turistické trasy	36
8.5	Parkovací možnosti	36
9	VZTAH DVOU ATRAKTIVIT.....	37
9.1	Hrad, zámek Klenová	37
9.2	Galerie	44
9.3	Srovnání	50
10	NÁVRHY	57
11	ZÁVĚR	61
12	SUMARRY	63
13	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	64
13.1	Literatura.....	64
13.2	Internet.....	66
14	SEZNAM TABULEK, OBRÁZKŮ A PŘÍLOH	67
	PŘÍLOHY	68

1 Abstrakt, klíčová slova

Klenová se nalézá ve stínu hlavních turistických zajímavostí. V této lokalitě se nachází dvě výrazné atraktivity: historický areál a galerie moderního umění. Cílem práce bylo vzájemné srovnání významu lokalizace dvou výrazných atraktivit cestovního ruchu v jediném místě, a to s ohledem na jejich využití v cestovním ruchu a zlepšení regionálního rozvoje. Pomocí analýz byli porovnáváni návštěvníci obou atraktivit střetávající se v jediném prostoru. Dále byli identifikovány střety zájmů a nedostatky v současném využívání místa, plynoucí z koexistence více atraktivit na této lokalitě. Následně byli vypracovány návrhy opatření optimalizujících využití lokality, z nichž byla, jako hlavní návrh, vybrána nová trasa po hradě Klenová.

Klíčová slova: hrad, zámek, galerie, návštěvník, trasa

2 Úvod

Lidé stále více touží po poznávání nových zemí, kultur a zvyklostí, cestují do exotických krajů daleko od svých domovů nebo jen vyhledávají nová místa k odpočinku, rekreaci a zotavení. Tím se neodmyslitelnou součástí jejich života stává cestovní ruch – poměrně nové odvětví národního hospodářství, jehož možnosti a plný přínos není zatím v České republice efektivně využíván. (*Hrala 2005*)

V současně době více jak polovina občanů ČR tráví svoji dovolenou mimo trvalé bydliště, ať už vyjíždějí do ciziny nebo si oblíbili klidné prostředí rekreační oblasti v naší zemi. Přes trvalý zájem našich občanů o trávení dovolené v zahraničí si udržuje významný podíl trávení dovolené v rámci domácího cestovního ruchu. (*COT Business 2004*)

Z funkcí, kterou cestovní ruch v životě lidí plní, stojí za zmínku především rozvoj vlastní osobnosti – lidé si obohacují své znalosti o nové informace o jiných národech, kulturách, umění, zvycích či náboženstvích.

S tím souvisí i využití historických atraktivit v cestovním ruchu, které jsou hlavním důvodem návštěvy České republiky. I jednodenní návštěvy hradů, zámků, historických měst, muzeí a galerií zapojují objekt do cestovního ruchu. V dnešní době se památky nevyužívají pouze pro prohlídky jejich interiérů, ačkoliv to je stále jejich hlavní poslání, ale prostory jsou využívány i pro koncerty, výstavy a další kulturní akce.

Přestože se většina turistů soustřeďuje do hlavního města Prahy, lázeňských středisek a dalších významných center cestovního ruchu, v současné době vzrůstá i zájem o méně známé oblasti.

Právě takovou oblastí je region Klatovska v Plzeňském kraji, kde se ve stínu hlavních turistických atraktivit se nalézají i Klenová. V této lokalitě se nachází dvě výrazné atraktivity:

- historický areál obsahující zříceninu středověkého hradu, zámek z 19. století, kapli sv. Felixe, historickou sýpku a rezidenční vilu
- galerie moderního umění

Návštěvníci obou atraktivit se střetávají v jednom prostoru. Lze se domnívat, že motivy návštěvy těchto atraktivit se liší. Tato práce se snaží přispět k poznání obou skupin návštěvníků.

3 Cíl práce

Cílem práce je vzájemné srovnání významu lokalizace dvou výrazných atraktivit cestovního ruchu v jediném místě, a to s ohledem na jejich využití v cestovním ruchu.

Díličními cíly práce jsou:

- posouzení ukazatelů poptávky (návštěvníků) pro hrad a zámek a pro galerii
- identifikace střetů zájmů a nedostatků v současném využívání lokality, plynoucí z koexistence více atraktivit na této lokalitě
- vypracovat návrh opatření optimalizujících využití lokality.

4 Metodika práce

Zpracování bakalářské práce bylo rozděleno do několika fází. Úvodní fáze byla zahájena studiem odborné literatury a zároveň shromáždění potřebných informací a dat o regionu. Odborná literatura a její rešerše je popsána v kapitole 4. Jako významný zdroj informací posloužili také internetové stránky vztahující se k regionu a k Galerii Klatovy/Klenová a statistiky Českého statistického úřadu a agentury Czechtourism.

Materiály byly získány v Univerzitní knihovně Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích Katedry cestovního ruchu, v Městské knihovně v Klatovech, ve Vědecké knihovně v Plzni a v informačních centrech v regionu. Bylo čerpáno z turistických průvodců, map, strategií rozvoje, z regionálního tisku a propagačních materiálů. Aktuální informace, problémy a plány subjektu byly konzultovány s ředitelem Galerie Klatovy/Klenová Mgr. Marcelem Fišerem.

Druhá fáze byla zaměřena na získání primárních dat o úrovni nabídky a poptávky. Provedeno bylo především dotazníkové šetření (k metodice viz kapitola 3.1), a průzkum zařízení materiálně technické základny, tj. ubytovacích a stravovacích kapacit. Informace byly získány metodou rozhovoru s jejich provozovateli, popř. z jejich webových stránek na internetu. Současně byla analyzována dopravní dostupnost Klenové.

V následující fázi byly získané informace tříděny a zpracovány. Údaje získané dotazníkovým šetřením byli zpracovány pomocí počítačového programu Microsoft Excel a Statistica 5 převážně využitím kontingenčních tabulek a statistických analýz. Pro lepší orientaci byla data upravena do tabulek a grafů.

V závěru práce byla navržena možná zlepšení vedoucí ke zvýšení návštěvnosti Klenové.

4.1 Metodika dotazníkového šetření

4.1.1 Dotazníkové šetření

Cílem dotazování byl sběr primárních dat o návštěvnících Klenové. Dotazníkové šetření probíhalo v červenci a srpnu 2006. Výběr respondentů byl nahodilý, jedinou podmínkou byla zakoupená vstupenka do objektu. Dotazování probíhalo dvojím způsobem. Buď byli respondenti dotazováni osobně nebo jim byl předán dotazník

k vyplnění. Dotazování probíhalo u hlavního vstupu do objektu. Celkově bylo vybráno 195 dotazníků, z nichž k analýzám bylo použito 180 dotazníků, 15 bylo vyřazeno z důvodu nízkého věku respondentů nebo nízké věrohodnosti. Dotazník byl složen z 21 otázek, jenž byly kombinací uzavřených, polootevřených, otevřených a škálových otázek. Byla vytvořena česká a německá verze (Příloha č.12).

Ke zjištění hlavního důvodu návštěvy byla použita polootevřená polytomická otázka s možnostmi odpovědí – hrad a zámek, galerie a jiné, kde měli respondenti možnost uvést jiný důvod návštěvy než byl navrhnut. Následující otázka, opět polootevřeného typu, zjišťovala které atraktivity na Klenové jsou pro respondenta lákavé. Respondenti měli možnost zvolit tři odpovědi z nabídky šesti prvků (prohlídkový okruh zámekem s průvodcem, individuální prohlídka hradu, spojení přírody a umění, výstavy a vernisáže, dobové akce, koncerty a divadelní představení) a odpovědi jiné, kde mohli dotazovaní uvést jinou aktivitu.

Poté následovali dvě uzavřené dichotomické otázky zjišťující zájem o moderní umění a zda by respondent navštívil Klenovou, pokud by zde nebyla galerie moderního umění. Následující dvě otázky navazovaly na první otázku. Tázali se dotazovaných zda pokud byl hlavním důvodem návštěvy zámek a hrad zda si prohlédli i galerii a naopak. Odpovědi byly možné z výběru: ano, ne, částečně.

Sedmá otázka, uzavřeného polytomického typu, zjišťovala odkud především mají respondenti informace o Klenové. Byla možnost vybrat maximálně dvě odpovědi z devíti prvků (informační centra, hotely a restaurace, propagační materiály cestovních kanceláří, články v tisku, brožury a jiné publikace, rozhlas a televize, Internet, ústní informace od příbuzných a známých, vlastní poznání a zkušenosti a nedovedu si vzpomenout). Další otázka se tázala respondentů co jim na Klenové nejvíce schází. Zde byla možnost vybrat maximálně tři odpovědi ze šesti nabídnutých variant (rozsáhlejší možnost ubytovacích a stravovacích zařízení, větší péče o památky, kvalitnější dopravní infrastruktura, lepší dopravní dostupnost, více míst poskytující informace a propagační materiály, atrakce pro děti) nebo uvést jinou odpověď.

K ohodnocení služeb poskytovaných na Klenové byla použita pětistupňová škála (1 = velmi dobře, 2 = spíše dobře, 3 = nedokážu posoudit, 4 = spíše špatně a 5 = velmi špatně). V případě hodnocení byly zahrnuto sedm prvků (poskytování informací v informačním centru, úroveň průvodcovských služeb, úroveň veřejného stravování, péče o čistotu a pořádek, přátelskost místních lidí k návštěvníkům, místní značení pamětihodností a atraktivit, drobný prodej). Rozdíl mezi návštěvníky hradu a zámku

a návštěvníky galerie v názorech na hodnocení jednotlivých služeb byly zjišťovány analýzou variace (One way ANOVA). Výsledky byly testovány Tukeyho post hoc testem pro nestejný počet odpovědí.

Desátá otázka byla uzavřená, a zjišťovala, zda byla Klenová hlavním cílem cesty. Dotazovaní vybírali ze čtyř možných odpovědí (ano, vydal(a) jsem se na výlet pouze na Klenovou; ne, během výletu navštívím i další zajímavosti; ne, jsem v regionu na dovolené a Klenová je jeden z výletů; pouze zde projíždím a Klenovou jsem navštívil(a) při cestě). Následující otázka, polootevřeného polytomického typu, se tázala respondentů, které další atraktivity v regionu hodlají ještě navštívit nebo již navštívili. Respondenti vybírali libovolný počet odpovědí z možnosti pěti nejvýznamnějších atraktivit v regionu (Klatovy, vodní hrad Švihov, hrad Rabí, hrad a zámek Velhartice, přírodní památky Šumavy) nebo uváděli jiné atraktivity.

Další otázka zjišťovala, jakým dopravním prostředkem respondent na Klenovou přicestoval. Následující dvě otázky byly uzavřeného typu. První zjišťovala s kým zde respondent je. Výběr byl z pěti možností (sám/sama, s partnerem/partnerkou, s rodinou (dětmi), s přáteli nebo známými, s větší skupinou lidí). Druhá, po kolikáté již Klenovou navštívil. Zde byly uvedeny tři varianty (poprvé, už jsem zde byl(a) 1 až 3 krát, už jsem zde byl(a) vícekrát). Následující otevřená otázka zjišťovala trvalé bydliště respondenta.

V otázce číslo 16 byly užity uzavřené odpovědi na typ ubytovacího zařízení. Způsob stravování byl zjišťován v uzavřené otázce číslo 17, kde bylo možné vybírat ze tří možností: využití pohostinských služeb, kombinace pohostinských služeb a vlastních zdrojů a vlastní zdroje.

Následující otázka se ptala respondenta, zda uvažuje o opakované návštěvě. Zde byla použita pětistupňová Likertova škála (určitě ano, spíše ano, nevím – nedokážu říci, spíše ne, určitě ne). Zbývající tři otázky zjišťovali údaje o respondentovi: pohlaví, věk a vzdělání.

Všechny otázky byly zpracovány v programu Microsoft Excel pomocí kontingenčních tabulek, kontingenčních grafů a statistických funkcí v programu Statistica 5.

V případě hledání rozdílů mezi návštěvníky hradu a zámku a návštěvníky galerie byl použit chí-kvadrát test. Tento test byl použit i v případě hledání rozdílů mezi zájemci o umění a těmi, co se o moderní umění nezajímají. Veškeré testy byly interpretovány s ohledem na hladinu významnosti 0,05.

4.1.2 Charakteristika výběrového souboru respondentů

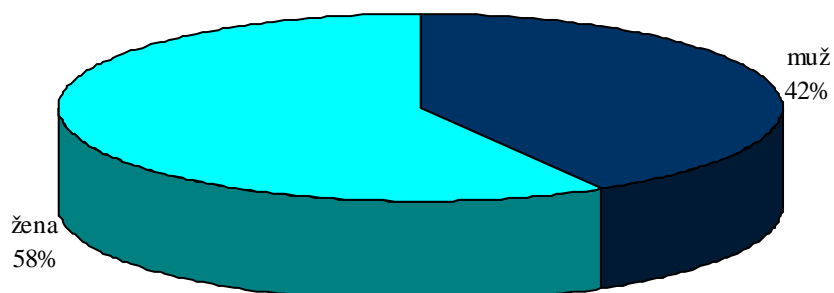
Strukturu dotázaných představuje grafické znázornění podle těchto kritérií:

- pohlaví respondentů
- věk respondentů
- nejvyšší dosažené vzdělání respondentů
- trvalé bydliště podle respondentů krajů

Pohlaví respondentů (Obrázek č. 1)

Z celkového počtu 180 respondentů bylo dotázáno 75 mužů a 105 žen.

Obrázek č. 1: Pohlaví respondentů, n =180.

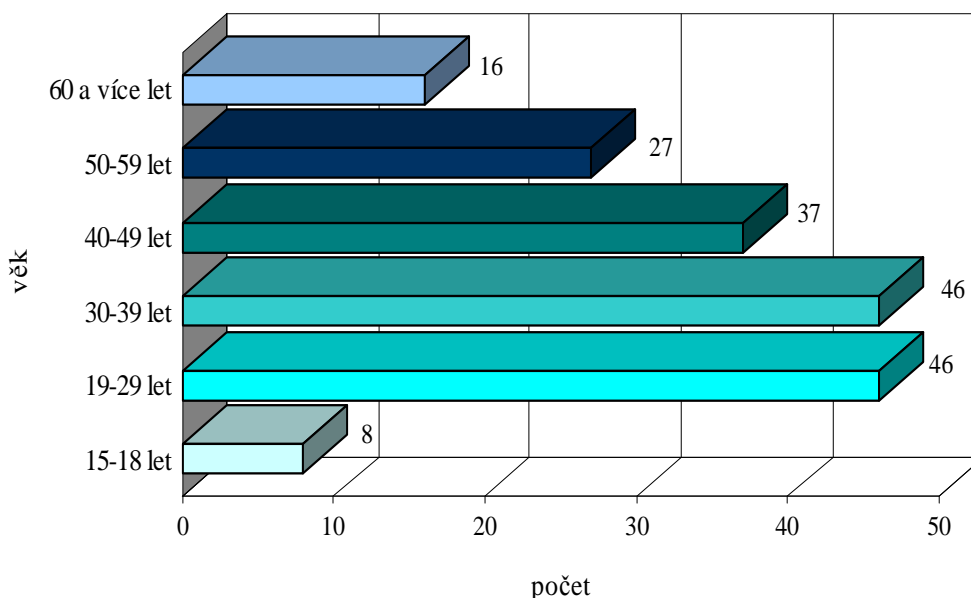


Zdroj : Vlastní dotazníkové šetření.

Věk respondentů (Obrázek č. 2)

Respondenti byli rozděleni do šesti věkových kategorií. Nejvíce dotazovaných bylo ve věku od 19 do 29 let a od 30 do 39 let. Obě skupiny jsou zastoupeny 26%. Nejméně dotazovaných tvořila skupina respondentů od 15 do 18 let (4%) a od 60 a více let (9%).

Obrázek č. 2: Věk respondentů, n= 180.

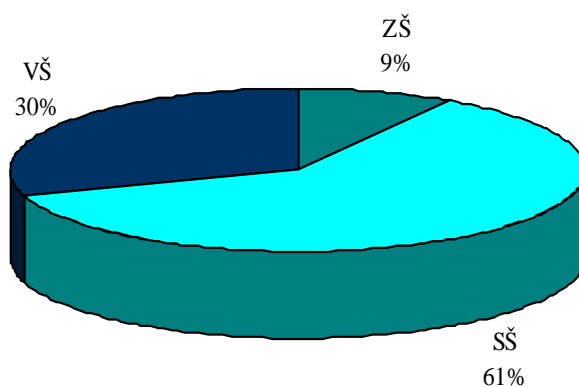


Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Nejvyšší dosažené vzdělání (Obrázek č. 3)

Z celkového počtu 180 dotazovaných bylo 16 respondentů se základním vzděláním (ZŠ), 110 se středním vzděláním(SŠ) a 54 respondentů s vysokoškolským vzděláním(VŠ).

Obrázek č. 3: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů, n= 180.

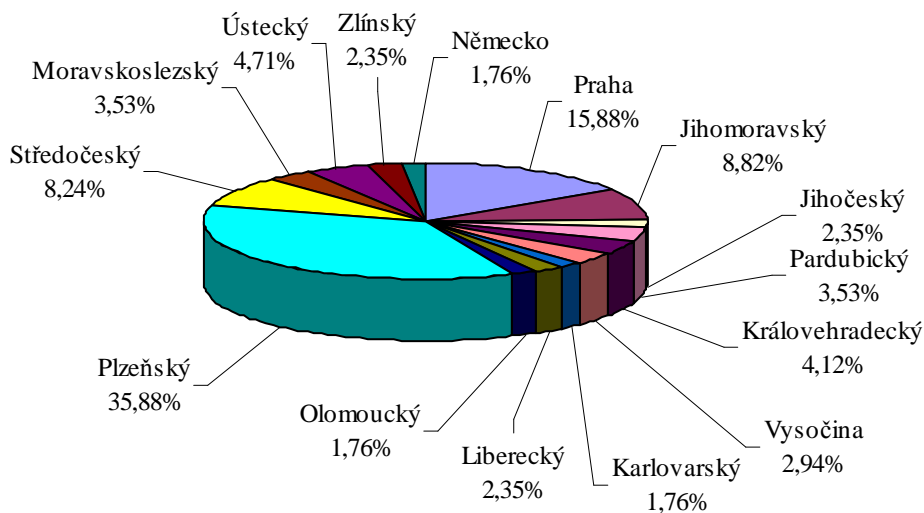


Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Trvalé bydliště respondentů podle krajů (Obrázek č. 4)

Z počtu 180 dotazovaných nejčastěji uváděli respondenti své trvalé bydliště v Plzeňském kraji (61 respondentů) a v Praze (27 respondentů). Nejméně respondentů přišlo z Olomouckého a z Karlovarského kraje a ze Spolkové republiky Německo (shodně 3 respondenti).

Obrázek č. 4: Trvalé bydliště respondentů podle krajů, n= 180.



Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

5 Rešerše literatury

5.1 Literatura týkající se obecné problematiky

Cestovním ruchem se zabývá velké množství autorů. Definování samotného pojmu cestovního ruchu není jednoduché. Tento pojem bývá používán v různých souvislostech – jako označení pro pohyb osob, jako odvětví národního hospodářství, jako služby poskytované účastníkům cestovního ruchu, atd.

Za úplně první a nejstarší definice cestovního ruchu se považuje definice švýcarských profesorů a klasiků cestovního ruchu W. Hunziker a K. Krapfa, kteří v roce 1942 vydali dílo „Základy všeobecné nauky cestovního ruchu“, kde definovali cestovní ruch jako „souhrn vztahů a jevů, které vyplývají z pobytu na cizím místě, pokud cílem pobytu není trvalé usídlení nebo výkon výdělečné činnosti.“ (*Orieška 2006 : 10*) Tyto základní atributy cestovního ruchu se pak různě objevovaly v řadě poválečných definic cestovního ruchu, i v definicích z dnešní doby.

Švýcarský profesor C. Kaspar pojal cestovní ruch jako „souhrn jevů a vztahů, které vyplývají z cestování a pohybu osob, pro které místo pobytu není ani místem trvalého bydliště ani místem pracoviště.“ (*Orieška 2006 : 10*)

Za jednu z nejvýznamnějších definic pojmu „cestovní ruch“ lze považovat definici WTO. Ta v sobě zahrnuje místní, časové i motivační vymezení cestovního ruchu: „činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa ležícího mimo její běžné prostředí (místo bydliště), a to na dobu kratší než je stanová, přičemž hlavní účel cesty je jiný než výkon výdělečné činnosti v navštíveném místě.“ (*Orieška 2006 : 11*)

Tato bakalářská práce vychází ze systémového pojetí cestovního ruchu (*Hrala 2005*). V tomto pojetí tvoří komplex faktorů ovlivňujících účast na cestovním ruchu tři složky:

- selektivní (stimulační) faktory: stimulují vznik cestovního ruchu ve funkci poptávky
- lokalizační podmínky (předpoklady): vytvářejí možnosti lokalizace ve vztahu nabídky a oblasti
- realizační podmínky (předpoklady): umožňují faktickou realizaci cestovního ruchu.

Poptávka v kulturním cestovním ruchu byla synteticky zpracována z pohledu řízení a marketingu muzeí a památek (*Kesner 2005*).

Návštěvnost kulturních památek a kulturních zařízení je každoročně publikována Národním informačním a poradenským střediskem pro kulturu (NIPOS) ve sbírce Statistika kultury a dále ve Statistických ročenkách České republiky. V letech 1988 – 1993 se touto problematikou zabýval časopis Statistika: ekonomicko statistický časopis.

Základní pojmy, týkající se problematiky bakalářské práce jsou používány ve smyslu Výkladového slovníku cestovního ruchu (*Pásková & Zelenka 2002*).

5.2 Literatura týkající se regionu

V současné době není dostupná žádná odborná literatura zabývající se regionem Klatovsko z pohledu cestovního ruchu a jeho návštěvnosti.

Pro potřeby vymezení tohoto území byl použit Program rozvoje cestovního ruchu v plzeňském regionu, Strategie rozvoje Šumavy a dále turistické průvodce Turistický lexikon Česko, Plzeňský kraj (*Podhorský 2004*), Západní Čechy od A do Z (*Kumpera 2003*). Tyto knihy podrobně vypovídají o přírodních a kulturních atraktivitách oblasti. Jsou doplněny velkým množstvím fotografií a map. Ke zjištění profilu návštěvníka Klatovska byl použit rovněž Program rozvoje cestovního ruchu v plzeňském regionu a to část A2 – Profil návštěvníka z roku 2002. Velký přínos pro tuto práci měli také internetové stránky www.mis.cz, které podrobně popisují obce, sdružení a mikroregiony.

Klenovou samotnou se z historického hlediska zabývalo velké množství autorů – z nich můžeme např. jmenovat: Durdík & Sušický (2005), Sedláček (1996), Úlovec (2004), Kašička (1995), Ryšavý (1995), Čížek (1986), Brych & Rendek (2006) a další. V roce 1996 byl vytvořen Projekt záchrany Klenové. V roce 2004 vyšel Sborník prací z historie a dějin umění – Klenová, kde se na dějiny Klenové nahlíží z mnoha různých aspektů, jak dílčích, tak i syntetických a také připomíná několik mimořádných osobností, které jsou s Klenovou spjaty. Současně Galerie Klatovy/Klenová vydává každoročně množství výtvarných katalogů k výstavám a spolu se Zámek Týnec časopis PARS pro výtvarné umění. Galerie Klatovy/Klenová každým rokem publikuje výroční zprávy, kde uvádí i návštěvnost zařízení.

6 Charakteristika území

6.1 Plzeňský kraj

V Plzeňském kraji existují pro cestovní ruch příznivé podmínky. Samo město Plzeň nabízí mnoho kulturních památek, zajímavé je například jeho historické podzemí, které patří k nejrozsáhlejším ve střední Evropě.

K přírodním atraktivitám v Plzni patří Bolevecká rybníční soustava, která je z technického i krajinářského hlediska unikátní pozdně gotické dílo z 15. století. Je zde hustá síť rekreačních a turistických cest. K dalším často navštěvovaným místům patří zoologická a botanická zahrada města Plzně.

Ke kulturním památkám kraje patří barokní zámek Manětín, klášterní konvent v Plasích (národní kulturní památka), zříceniny gotických hradů Radyně a Buben, renesanční zámek Kaceřov, zřícenina hradu Rabštejn nad Střelou, renesanční zámek Horšovský Týn, vodní hrad Švihov, zámek Kozel, barokní zámek Nebílovy, zámek Lužany, klášter v Kladrubech, hrad a zámek Klenová (Příloha č. 3), hrad Kašperk, hrad a zámek Velhartice, zřícenina gotického hradu Libštejn a mnoho dalších.

Také Domažlice a jejich tradiční každoroční srpnové Chodské slavnosti přitahují pozornost mnoha návštěvníků.

Výborné podmínky pro letní i zimní rekreaci nabízí Šumava díky svým četným turistickým i cykloturistickým stezkám. K rekreaci a zlepšení zdravotního stavu je možno využít pobytu v Konstantinových Lázních. K dalším místům vhodným pro rekreaci v kraji patří přehradní nádrž Hracholusky a vodáky využívaná řeka Berounka. (*IRP, s. r. o. & Enterprise plc. 2002, Podhorský 2004*)

6.2 Klatovsko

Klatovsko je region Plzeňského kraje na pomezí Šumavy a Českého lesa. Centrem oblasti je město Klatovy. Množství historických památek, sportovní vybavenost, kulturní nabídka a zajímavé okolí činí z Klatov vyhledávané turistické centrum.

Okolí Klatov je na zajímavosti a památky velmi bohaté. Z těch nejznámějších to je například vodní hrad Švihov, galerie, hrad a zámek Klenová (Příloha č. 3), zámek se zámeckým parkem ve městě Horažďovice, Plánice – rodiště vynálezce Františka Křižíka, židovský hřbitov a zřícenina hradu Pajrek nad Nýrskem, Sušice se svým Muzeem Šumavy,

barokní kostel v Železné Rudě, městečko Hartmanice, Americká zahrada u chudenického zámku kde rostou dřeviny dovezené ze Severní Ameriky, největší expozice historických motocyklů v České republice v Kašperských Horách, města Janovice nad Úhlavou a Měčín a historické skvosty hrady Kašperk, Rabí a Velhartice.

K návštěvě láká také Šumava s národním parkem a chráněnou krajinnou oblastí. Hojně navštěvovaná jsou ledovcová jezera: Prášílské, Černé, Laka a Čertovo jezero. Aktivní odpočinek a rekreace jsou již neodmyslitelným fenoménem dotvářejícím tvář této oblasti.

K rekreaci je využíván krytý plavecký bazén v Horažďovicích, koupaliště na Úhlavě u Nýrska a řada místních rybníků. Rozvinutá je zde síť turistických stezek a cyklotras, především na Železnorudsku. Oblast nabízí vynikající podmínky i vyznavačům zimních sportů. (*IRP, s. r. o. & Enterprise plc. 2002, Turistický lexikon Česko 2005*)

6.2.1 Analýza konkurence

V úvahu byly brány historické památky v okruhu do 15 km od Klenové. (Příloha č. 7)

Janovice nad Úhlavou - Kostel sv. Jana Křtitele (1 km od Klenové) – Kostel sv. Jana Křtitele pochází ze 13. století. Ve druhé polovině 18. století byl přestavěn do barokní podoby. Kostel je jednolodní, s věží na západním průčelí a čtvercovým kněžištěm. Loď je plochostropá, kněžiště sklenuto křížovou klenbou. Dnes je kostel přístupný pouze příležitostně.

Veselí (2,5 km od Klenové) – Zámek ve Veselí, dnes části Janovic nad Úhlavou byl postaven na místě bývalé tvrze ve druhé polovině 19. století. Základem se stalo obvodové zdivo bývalé tvrze snad ze 14. století. Dnes je zámek ve velmi špatném stavu, zcela bez údržby a mění se ve zříceninu.

Opálka (2,8 km od Klenové) – Opálka je gotická tvrz z konce 14. století vystavěná Buškem ze Strážova. Tato tvrz byla v 16. století renesančně přestavěna. V současné době je tvrz zpustlá, objevují se ovšem náznaky vedoucí k jejímu zrekonstruování.

Týnec (3 km od Klenové) – V obci Týnec se nachází několik historických pamětihodností. Mezi nejvýznamnější z nich jistě patří vrcholně barokní zámek. Po mnohaleté devastaci se zámek dnes nachází v soukromých rukou a byla započata jeho renovace na centrum současného umění. Další zajímavostí je kostel Nanebevzetí Panny Marie, který byl ve

druhé polovině 17. století významným poutním místem. Tento kostel s barokní věží je obklopen hřbitovem s rodinnou hrobkou Kolowratů a hrobem Vilmy Vrbové–Kotrbové.

Loreta (4,8 km od Klenové) – Na protějším kopci od Týnce, přímo v ose zámku se nalézají monumentální kaple sv. Jana Nepomuckého. Kaple byla založena v roce 1711 Barborou Krakowskou z Kolowrat. Kaple je nepřístupná. V obci Loreta se nachází bývalý lovecký zámek postavený za Kolowratů pravděpodobně počátkem 18. století. Dnes tento objekt slouží jako hájovna. V centru obce Loreta se také nachází poutní kaple Panny Marie Loretánské.

Bezděkov (5,1 km od Klenové) – Zámek Bezděkov se nachází uprostřed stejnojmenné obce. Stojí na místě gotické tvrze ze 14. století, která byla při stavbě zámku začleněna do nové budovy. Dnešní vzhled získal zámek začátkem druhé poloviny 19. století.

V současné době je zámek nepřístupný. Uprostřed návsi stojí kostel sv. Václava z počátku 19. století postavený v pseudorománském slohu.

Běhařov (5,1 km od Klenové) – Barokní zámek z 18. století dominuje malé obci Běhařov. Budova zámku je patrová, obdélníková, s mansardovou střechou a jednoduchou fasádou. Při zámku se rozkládá z části terasovitě upravený nevelký park. Zámek je v současnosti nepřístupný.

Strážov (6 km od Klenové) – Strážov je půvabné pošumavské městečko. Dominantou Strážova je původně raně gotický kostel sv. Jiří, založený na konci 13. století. Jeho věž, vysoká téměř 50 metrů, byla dostavěna v 19. století. Cennou součástí interiéru je renesanční křtitelnice. V 15. a 16. století se zde těžilo stříbro, v 19. a 20. století získalo proslulost zdejší krajkářství.

Klatovy (13 km od Klenové) – Okresní město Klatovy bylo založeno kolem roku 1260 Přemyslem Otakarem II.. Mezi nejvýznamnější památky patří jezuitský barokní kostel Neposkvrněného početí Panny Marie a sv. Ignáce. Jeho výstavba je úzce spjata s příchodem jezuitů po bitvě na Bílé hoře do Klatov. Kostel byl postaven v klasickém půdorysu jezuitských chrámů. Pod kostelem jsou rozsáhlé katakomby, kam byli pohřbíváni jak řádoví bratři, tak s jezuiti sympatizující šlechta. Celkem zde bylo pohřbeno na 200 zemřelých. Dnes je zde k vidění kolem čtyřiceti těl v rakvích se skleněnými víky. Dominantou náměstí i celého města je Černá věž, která byla postavena v letech 1557 až 1559. Hlavním účelem 71 metrů vysoké věže bylo střežení okolí města a signalizace nebezpečí nebo požáru. Společně s Černou věží byla postavena původně renesanční budova radnice. Významnou historickou památkou náměstí je bývalá lékárna U Bílého jednorožce. Zařízení lékárny pochází z roku 1773. Provoz lékárny s barokním nábytkem se

udržel až do roku 1966, od té doby je zde muzeum s ukázkami nástrojů a některých léčebných postupů. Ve stejném domě jsou i prostory Galerie U Bílého jednorožce Galerie Klatovy/Klenová. Mezi další památky Klatov patří dominikánský kostel sv. Vavřince, hřbitovní kostel sv. Michala, kostel sv. Martina na Hůrce, kaple Zjevení P. Marie a arciděkanství kostel Narození Panny Marie.

Velhartice (14,4 km) – Krásnou ukázkou originálního českého gotického hradu je státní hrad Velhartice. Hrad byl založen na počátku 14. století, v následujícím století byl rozšířen. Jeho dominantou je mohutný kamenný most se čtyřmi hrotitými oblouky, který spojuje starý gotický palác zvaný Rajský dům a věž Putnu. K Rajskému domu přiléhá pozdně renesanční zámek s arkádami. Do těsného sousedství hradu bylo přeneseno několik objektů lidové architektury. Historický objekt patří k nejnavštěvovanějším památkám v regionu.

Švihov (20 km od Klenové) – Vodní hrad Švihov se nalézá na okraji stejnojmenného městečka. Zajímavostí pozdně gotického hradu, vybudovaného za Půty Švihovského z Rýzmburka je jeho poloha v rovinné krajině. Nebyl tedy chráněn nepřístupným terénem, ale obklopen vodním příkopem. Švihov se svým opevňovacím vodním systémem patřil k nejlepším pevnostem své doby. Švihov je hojně navštěvován turisty.

(Úlovec 2004, Turistický lexikon Česko 2005)

6.3 Klenová

6.3.1 Historie Klenové

Hrad Klenová, jehož zříceniny stojí na vrchu kopce nad Janovicemi nad Úhlavu asi 12 km jihozápadně od Klatov, byl založen ve strategické poloze, kontrolující cesty procházející údolím Úhlavy a jejího přítoku potoka Jelenky k zemské hranici.

Hrad byl vybudován v průběhu 13. století pány z Klenového a Janovic. První zmínka o Klenové pochází z roku 1287. Nejvýraznější součástí raně gotického hradu je obranná hranolová věž, tyčící se na skále nad údolím v jihozápadní části hradního areálu. Věž byla přístupná až v úrovni prvního patra. Přízemí pod ním je sklenuto kopulí a sloužilo jako hradní vězení. Podobu druhé věže, která se zřejmě nacházela na skalnatém pahorku na horním nádvoří, ani nejstaršího paláce vzhledem k radikálním přestavbám v 19. století, neznáme. Z této doby pocházejí dochované pozůstatky palácových křídel, přistavěných

k obvodové hradbě jádra i vstupní věžová brána jihozápadního dílu hradu. Jižní palácové křídlo bylo v patře vybaveno velkým sálem a husitskou kaplí s křížovou klenbou.

S palácem souvisela kaple s polygonálním závěrem, založeným na půlválcové baště.

V čelní straně hradního jádra se nachází čtverhranná bašta – tzv. studniční věž.

Opevnění hradu, které patřilo v polovině 15. století k nejvyspělejším v Čechách, zdokonalil pravděpodobně Přibík z Klenové, známý husitský vojevůdce a politik. Vnější linie pozdně gotického opevnění využila stávající val, který se táhl po obvodu hradu. Val byl obestaven z vnější strany hradbou, zpevněnou navíc baštami. Zevně ho ještě obíhal příkop a nový val. Hrad tak získal mohutný štít, odolný proti nepřátelské dělostřelbě a současně i dostatečný prostor pro postavení vlastních palebných zbraní na koruně opevnění.

Za Harantů z Polžic a Bezdržic, kteří hrad vlastnili od roku 1533, byl ve druhé polovině 16. století hrad renesančně přestavěn. Na prvním nádvoří vedle brány vznikla budova purkrabství. Následovalo dlouhé období, během něhož majitelé hrad neudržovali. Hrad postupně chátral a rozpadal se až z něj roku 1737 zůstaly jen trosky.

Záchrana zřízení přišla až počátkem třicátých let, kdy panství zakoupil hrabě Josef Filip Eduard Stadion-Warthausen und Thannhausen. Ten započal obnovu hradu v duchu dobového romantismu. V prostoru jižního opevnění nechal vybudovat zámek, spodní bránu a novogotickou kočárovou. Úpravy následovaly také za Františka Václava Veitha a Heliodora Heidla, kdy byly dokončeny zámecké interiéry. Drobné úpravy pokračovaly i za dalšího majitele Felixe z Heintscheln, rytíře z Heinegg. Ten nechal vybudovat v podhradí tzv. Vilu Paula, později přejmenovanou na Vilu manželů Kotrbových.

Až do roku 1951 zůstává Klenová v soukromých rukou, v tento rok přechází pod správu Národní kulturní komise. Poslední majitelkou hradu a zámku byla malířka Vilma Vrbová - Kotrbová. V roce 1963 byla na Klenové zřízena galerie výtvarného umění.

(*Kašička 1995, Ryšavý 1995, Heber 2000, Brych & Rendek 2006*) (Příloha č. 2, Příloha č. 4)

6.3.2 Galerie moderního umění

Galerie Klatovy/Klenová je jedním z největších muzeí umění v České republice s mezinárodním výstavním programem, orientovaným na moderní a současné umění. Zřizovatelem Galerie Klatovy/Klenová je Plzeňský kraj. Jedná se o příspěvkovou organizaci.

Okresní galerie Klenová vznikla v roce 1964. Prvním ředitelem byl klatovský malíř Vladimír Levora, který se zasloužil o zpřístupnění zpustlého hradu a zámku. Galerie začala postupně budovat vlastní sbírkový fond. V začátcích se vystavovalo především české umění 19. století ze sbírek Národní galerie v Praze a Západočeské galerie v Plzni. V roce 1973 se stala součástí Okresního muzea v Klatovech. Výstavní činnost galerie byla v této době omezena.

Současná Galerie Klatovy/Klenová vznikla v roce 1989. Tehdy vznikla v přízemí domu č. 149/I na klatovském náměstí Galerie U Bílého jednorožce, která ve spojení s galerií na zámku Klenová dala za vznik samostatné instituci s novým názvem Galerie Klatovy/Klenová. Po své reorganizaci galerie změnila koncepci. Začala se orientovat na současné umění a snažila se o mezinárodní rozsah svých aktivit. Od roku 1991 do roku 1994 pořádala sérii výstav Šedá cihla. Tyto výstavy byly přehlídkami tvorby žijících autorů. Od poloviny 90. let se vystavuje i v sýpce pod hradem. Postupně zde vznikla koncepce, zaměřená na studentské aktivity. Každoročně se tu opakuje několik akcí, typu symposií a festivalů.

Zatímco sýpka je určena výstavám studentů a v Klatovech se zaměřuje na velké retrospektivy autorů, v zámeckých prostorách u hradu lze nalézt výstavy spíše konzervativněji pojeté. V roce 2005 zahájila galerie výstavy v kostele svatého Vavřince v Klatovech, kde se jednou ročně konají výstavy zahraničních umělců mezinárodního formátu. Novinkou v roce 2006 byl první ročník atypické výstavy na rybníku mezi Klenovou a Týncem ART&POND (Příloha č. 6).

Záměrem Galerie Klatovy/Klenová je snaha vytvořit v prostoru hradu a jeho okolí sochařský park. Galerie Klatovy/Klenová je mimořádně úspěšná v grantových programech Ministerstva kultury, kde si galerie dlouhodobě udržuje pozici nejúspěšnější kulturní instituce v České republice.

6.3.3 Význam památky

Hrad Klenová patří k nejznámějším a nejnavštěvovanějším památkám Západních Čech. Svoji dlouhou historií, která sahá až do třináctého století, se může řadit také k nejstarším hradům u nás. Vzácná architektonická památka zahrnuje tyto stavební slohy – gotiku, renesanci, empír, romantický rytířský styl. Hrad vyniká především neopakovatelnou fortifikační soustavou.

Klenová se také zapsala do kulturní evropské historie tím, že se zde narodil Kryštof Harant z Polžic a Bezdržic, významný renesanční šlechtic, hudební skladatel, spisovatel, politik, cestovatel a vojenský odborník. Soustava budov hradu a zámku je doplněna pseudogotickou kaplí sv. Felixe, čtyřpodlažní sýpkou a rezidenční vilou. Komplex je propojen krajinářskou parkovou úpravou. Mezi zámkem a hradem se nachází zahrada se vzácnými dřevinami např. jinan dvoulaločný.

Kulturní památka je zahrnuta do seznam nemovitých kulturních památek ČR pod rejstříkovým číslem 4-3045.

6.3.4 Využití památky

Původní využití hradu a zámku se od současného v mnoha směrech liší. Tři základní funkce – obytná, obranná a správní – již téměř zanikly. Využití lze rozdělit na komerční a nekomerční (Tabulka č. 1):

Tabulka č. 1: Komerční a nekomerční využití Klenové.

KOMERČNÍ VYUŽITÍ	NEKOMERČNÍ VYUŽITÍ
Pronájem prostor pro:	Zpřístupnění veřejnosti za vstupné
▪ Filmování	Pronájem pro určité filmové účely
▪ Svatební obřady	Koncerty
▪ Stravovací zařízení	Výstavy
	Divadelní představení

Zdroj: Ulrichová 2001

V přízemí zámku je umístěna stálá expozice zámku, kde ve čtyřech sálech je vystaveno české moderní umění ze sbírek galerie. Stálá expozice byla dokončena v roce 2001.

V jednotlivých pokojích se nacházejí obrazy klasiků 20. století, dílo Vilmy Vrbové–Kotrbové, malířky, která byla poslední majitelkou zámku, umění prvního

desetiletí minulého století, jeden z pokojů je věnován krajinomalbě. V dalších prostorech přízemí je umístěna expozice historického nábytku a interiérů z 19. století. Ve dvou sálech je možné spatřit iluzivní výmalbu od Josefa Navrátila. V jediné klenuté místnosti zámku, bývalé knihovně, se nacházejí kachlová kamna, která byla vyrobena v 17. století v Norimberku na zakázku. V tomto sále se konají svatební obřady.

V prvním patře zámku se nachází galerijní prostory. Zde se umisťují výstavy moderního umění.

V hradním komplexu je veřejnosti od roku 2006 přístupná hradní věž (vyhlídková terasa a výstavní sály) a severní parkán. Od roku 2007 bude přístupně také purkrabství. Zatím veřejnosti nepřístupná je kaple v prvním patře horní brány. V areálu se nachází pokladna s nabídkou upomínkových předmětů a v zámku restaurace. Zámek je možný navštívit pouze s průvodcem. Jako jediná památka v regionu je o prázdninách hrad, zámek a galerie Klenová otevřen i v pondělí.

Mimo sezónu je Klenová pro veřejnost uzavřena a to zejména z ekonomických důvodů. Toto období je využíváno k údržbě, opravám, inventarizaci a přípravě výstav na nadcházející sezónu.

Reprezentativní prostor bývalé zámecké knihovny, zařízený historickým nábytkem, dnes slouží jako svatební síň. Zřícenina středověkého hradu a nádvoří se staletými stromy pak tvoří jedinečnou romantickou kulisu pro fotografie svatebčanů a novomanželů a příjemný rámec pro celý slavnostní akt. V roce 2006 se zde konalo 76 svateb, oproti roku 2005, kdy jich bylo 50, je nárůst o 50%. Kapacita obřadní síně je až 100 lidí. (Příloha č. 5)

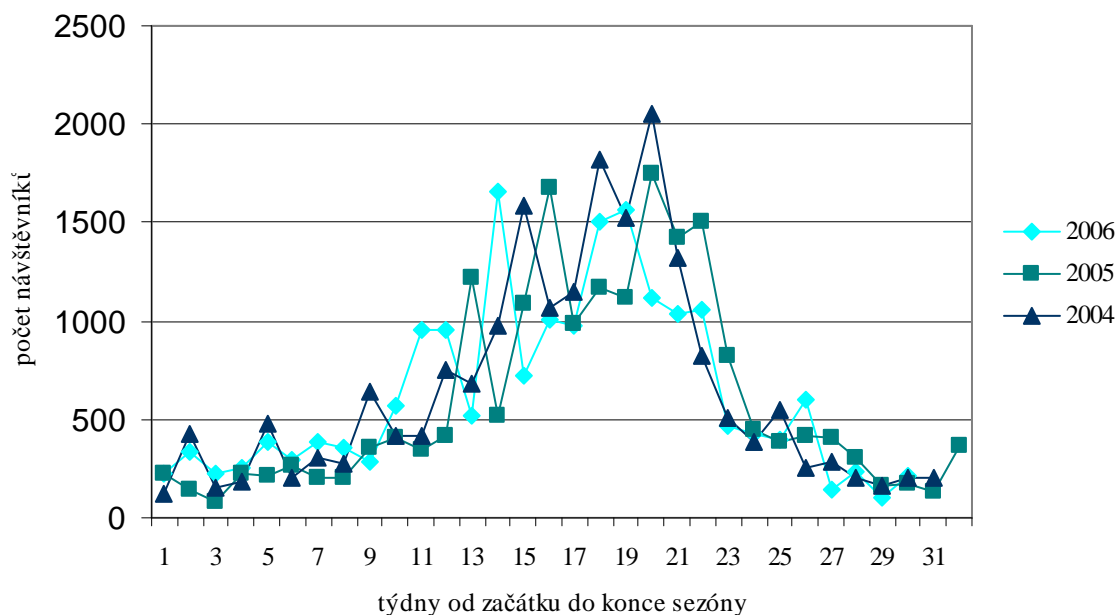
6.3.5 Návštěvnost Klenové

Návštěvnost odráží míru atraktivity a úspěšnost historické památky na trhu a je brána podle osob, které navštívili historický areál.

Návštěvnost Klenové je v posledních třech letech téměř shodná. To ukazuje, že okruh návštěvníků je stabilní, rekrutuje se z běžných turistů a obyvatelů regionu a více či méně atraktivními výstavami je ovlivnitelný jen v omezené míře. Velký vzestup zaznamenala v roce 2004, kdy byl růst oproti roku 2003 o 27,51%. Důvodem bylo výjimečně stálé počasí bez extrémních výkyvů, filmování na okolních hradech Švihov a Velhartice a úspěšné výstavní programy. V roce 2006 byl pokles oproti roku

2005 o 0,9 procenta, což je statistická odchylka. Proto i výsledek roku 2006 lze považovat z hlediska dlouhodobého vývoje návštěvnosti za vynikající. Z hlediska návštěvnosti se osvědčila výstava Základních uměleckých škol v dubnu, kdy je jindy „mrtvá sezóna“ a program kombinace školních výletů s divadlem v červnu. (Obrázek č. 5, Tabulka č. 2)

Obrázek č. 5: Porovnání návštěvnosti v minulých letech podle týdnů.



Zdroj: Interní informace Galerie Klatovy/Klenová.

Tabulka č. 2: Návštěvnost Klenové v jednotlivých letech.

ROK	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet návštěvníků	12 195	12 245	15 870	20 236	19 143	18 972

Zdroj: Interní informace Galerie Klatovy/Klenová.

6.3.6 Propagace

O propagaci objektu se stará Galerie Klatovy/Klenová a také Plzeňský kraj. Propagace se zaměřuje spíše na tisk. Požívá se reklama v regionálních nebo celostátních denících a časopisech. Nejdůležitější formou jsou brožury a průvodce, které v maximální míře informují turisty a podněcují je k návštěvě památky.

K propagaci Klenové vyšly v roce 2005 skládačky formátu 1/3 A4 o 6 stranách, které jsou základní formou komunikace s veřejností. Jsou vydávány ve čtyřech modifikacích (české, německé, anglické a holandské). Jejich grafickou podobu navrhl grafik Martin Kutálek.

Třikrát ročně jsou vydávány programy Galerie Klatovy/Klenová, kde lze nalézt přehled aktuálních výstav, přednášek a dalších akcí. Jsou vydávány ve skládačkové podobě 1/3 A4. Dále jsou vydávány pohlednice hradu a zámku a také pozvánky na vernisáže.

Velmi dobrou volbou propagace jsou i vstupenky, neboť za cenu jednoho vstupného může návštěvník navštívit Klenovou i Galerii U Bílého jednorozce v Klatovech.

Klenová je reprezentována prostřednictvím Plzeňského kraje a jeho reklamních materiálů, agentury CzechTourism a Českých drah.

V budoucnosti uvažuje Galerie Klatovy/Klenová o nové propagaci, ve formě reklamních billboardů.

Internetové stránky

V současnost se k získání a poskytování informací hojně využívá internetová síť. Klenová má své vlastní internetové stránky(www.gkk.cz), které patří k vůbec nejrozsáhlejším mezi českými muzei a odráží celý rozsah aktivit galerie a historického komplexu. Jsou zde uvedeny základní informace o provozu hradu, zámku a galerie, jeho historii, kulturních akcích, cenách vstupného, činnosti galerie a dalších. Vše je doplněno fotogalerií. Tato internetová stránka má své mutace v anglickém a německém jazyce. Údaje jsou ve značné míře neměnné, avšak v případě jakékoliv změny jsou stránky aktualizovány. Nově byly na stránky umístěny ucelené bloky, věnované jednotlivým akcím (výstava Cesta). Nechybí zde ani návaznost na další objekty a zajímavosti v okolí.

Zajímavé by jistě bylo zavést rubriku ohlasů návštěvníků Klenové a panoramatická videosekvence. Pro rok 2007 je plánováno redesignování a změna struktury.

Velkou úspěšnost při oslovení turisty, který zámek, hrad a galerii dosud nezná, vykazuje publikování informací na serverech věnovaných cestování po turistických zajímavostech. Tato služba je navíc bezplatná. Klenová je zmiňovaná na všech nejnavštěvovanějších portálech (Příloha č. 8).

Informační tabule

Na území v okolí Klenové se nacházejí typizované tabule, které ukazují směr ke Galerii Klatovy/Klenová. V roce 2007 se nově nainstalují tabule podle silničního zákona.

Ostatní média

Klenová spolupracuje s regionálními televizemi a rozhlasem, které propagují některé konané akce. Spolupráce probíhá i s regionálními deníky (např. MF Dnes – regionální příloha, Rozhled), kde jsou uváděny inzerce na chystané akce. Objekt je využíván i pro natáčení televizních pořadů a filmů. V roce 2004 se zde natáčel anglický historický film.

Veletřhy

Galerie Klatovy/Klenová je na veletrzích cestovního ruchu propagována Plzeňským krajem. Sama galerie se v roce 2006 poprvé účastnila veletrhu cestovního ruchu Plzeňského kraje ITEP a v dalších letech chce v účasti pokračovat.

Publikační činnost 2006

PARS PRO TOTO – Časopis zaměřený na výtvarné umění v Plzeňském kraji a jeho nejbližším okolí. Časopis vychází dvakrát ročně v rozsahu 48 stran a nákladu 800 ks.

SBORNÍK 4/2006, KLATOVY

KATALOGY

- Bohatství (Pavel Baňka, Václav Jirásek, Jiří Šigut)
- ± 50. Generace 80. let ze sbírek Galerie Klatovy / Klenová
- Contacts 2005/ 6. mezinárodní symposium vysokých výtvarných škol
- Tereza Severová, Portfolio
- X + X / Deset plus deset nejzajímavějších výtvarníků Horní Falce a Plzeňského kraje pro rok 2006
- Start Point / Nejlepší diplomové práce evropských výtvarných akademií
- Vojtěch Kovářík, Alexander Johannes Kraut

Klub

Jistým druhem propagace a udržení stálých návštěvníků je i Klub Galerie Klatovy/Klenová. Instrukce „přátel muzea“ či „členství“ jsou významným nástrojem pro vytváření trvalé návštěvnící základny muzea a často i nezanedbatelným zdrojem příjmů (Kesner 2005).

Klub Galerie Klatovy/Klenová nabízí tři druhy klubových zvýhodnění:

- **Kategorie A.** Korespondenční členství, které nabízí zasílání pozvánek, čtvrtletních programů a časopisu PARS.
- **Kategorie B.** Základní členství, jehož výhodou je zasílání pozvánek, čtvrtletních programů a časopisu PARS, vstup zdarma na výstavy a přednášky, zlevněné vstupné na festivaly, koncerty a divadelní představení, volné půjčování knih z galerijní knihovny, 20% sleva na publikace z produkce galerie, slevy na poznávací zájezdy pořádané galerií
- **Kategorie C.** Rozšířené členství, jehož výhodami jsou – zasílání pozvánek, čtvrtletních programů a časopisu PARS, vstup zdarma na všechny akce galerie, volné půjčování knih z galerijní knihovny, katalogy z produkce galerie v hodnotě 400 Kč zdarma, slevy na poznávací zájezdy pořádané galerií, prémie v podobě grafického listu současného výtvarníka pro vylosovaného člena této kategorie.

--	--	--

7 Analýza materiálně technické základny

„Materiálně technická základna cestovního ruchu (MTZ CR) vytváří realizační předpoklady pro cestovní ruch. Představuje soubor uměle vytvořených zařízení, která umožňují nebo podporují rekreační využívání daného území, respektive mají účastníky cestovního ruchu do dané oblasti nalákat.“ (Mariot & Müllerová 1992: 21). Podle charakteru a účelu využití jsou v této práci zařízení MTZ CR rozdělena do čtyř skupin – ubytovací zařízení, stravovací zařízení, sportovně rekreační zařízení a ostatní zařízení.

7.1 Ubytování

„Ubytovací zařízení mají v cestovním ruchu zvláštní funkci umožňující pobyt účastníků cestovního ruchu delší než jeden den. Kapacita zařízení tohoto druhu se vyjadřuje počtem lůžek, která jsou k dispozici. Lůžková kapacita významně ovlivňuje celkový objem cestovního ruchu turistických středisek.“ (Mariot & Müllerová 1992: 21)

K 31. 12. 2004 se podle ČSÚ nacházelo v okrese Klatovy celkem 206 hromadných ubytovacích zařízení a celková ubytovací kapacita činila 8 940 lůžek. Velká část této lůžkové kapacity je soustředěna do oblasti Železné Rudy, kde se nachází kolem 6 000 lůžek.

Ubytovací kapacity jsou slabší stránkou turistické infrastruktury oblasti v okolí Klenové. Je možné konstatovat, že počet i standard lůžkové kapacity odpovídá stávající struktuře návštěvníků. Jedná se o rodiny s dětmi, kteří vyžadují ubytování v soukromí nebo rodinné penziony.

V zájmové oblasti se nacházejí ubytovací zařízení volného cestovního ruchu (penziony, autokempinky, turistické ubytovny) a ubytovací zařízení individuální rekreace, kam se řadí soukromé chaty a chalupy.

Pro tuto práci byly brány v úvahu ubytovací zařízení volného cestovního ruchu spadající adresně pod město Janovice nad Úhlavou, což je městečko Strážov na Šumavě, obce Petrovice nad Úhlavou, Horní Němčice a Splž.

Počet těchto zařízení je sedm s lůžkovou kapacitou 118 lůžek. (Příloha č. 9, Příloha č. 10). Nejvyšší kapacitu lůžek má kemp Koupaliště Strážov (50), ovšem toto zařízení je v provozu pouze v letní sezoně.

Zvláštní druh ubytovací kapacity se nachází přímo v historickém areálu Klenové. Jedná se o obytnou vilu Paula. Galerie Klatovy/Klenová zde nabízí výtvarníkům umělecké pobyty. K dispozici jsou tři pokoje s ateliéry a grafická dílna, vybavená tiskařským a litografickým lisem. Délka pobytu je jeden měsíc.

Ubytovací kapacity v oblasti jsou silně nedostačující a proto lidé navštěvující Klenovou využívají často ubytování v Klatovech, v Nýrsku a v oblasti Šumavy. Zařízení individuální rekreace jsou prakticky v každé obci v okolí Klenové.

7.2 Stravování

„Tato zařízení slouží účastníkům cestovního ruchu k uspokojení jejich potřeb stravování. Patří k nim restaurace, motoresty, jídelny, bary, vinárny, kavárny, výčepy aj.. Jejich kapacita se udává počtem míst u stolů, které jsou návštěvníkům k dispozici.“

(Mariot & Müllerová 1992: 22)

V úvahu byly brány stravovací zařízení spadající adresně pod město Janovice nad Úhlavou. V této oblasti se nachází šest zařízení, poskytující stravovací služby. Kapacita míst k sezení v těchto objektech se pohybuje mezi 30 – 50 místy (Příloha č. 9, Příloha č. 10)

7.3 Sportovně – rekreační zařízení

Tato skupina zařízení MTZ CR představuje subjekty se sportovně relaxační funkcí jako jsou například sportovní areály, hřiště, sportovní haly, koupaliště, sjezdovky, kuželny, cyklotrasy apod.

Ve studované lokalitě se nachází dvě koupaliště, v Janovicích nad Úhlavou a ve Strážově na Šumavě. V těchto obcích lze využít tenisové kurty, tělocvičny a víceúčelová hřiště s umělým povrchem.

Jednou z hlavních priorit pro rozvoj cestovního ruchu v této oblasti je budování cyklistických stezek. Oblast se již nyní může pochlubit poměrně hustou sítí značených cyklotras i pěších turistických stezek, které byly navrženy tak, aby návštěvníkům umožnily shlédnout co možná nejvíce atraktivit a zajímavostí v této oblasti.

7.4 Doplnkové služby

Do této kapitoly spadají zařízení maloobchodu a speciálních služeb (prodejny potravin, půjčovny sportovních potřeb). Dále také různá hospodářská, administrativní a inženýrsko technická zařízení jako jsou např. benzinové stanice, autoopravny, cestovní či informační kanceláře a agentury. (*Maryáš & Vystoupil 2001: 134*).

Každá obec zájmového území je vybavena minimálně prodejnou smíšeného zboží. Další zařízení, spadající do této kategorie, jsou soustředěna především v Janovicích nad Úhlavou a ve Strážově na Šumavě. V těchto dvou lokalitách se nachází benzinová pumpa, pošta, bankomat a autoopravna. V lokalitě se nenachází žádné informační centrum, což je velkým nedostatkem oblasti.

Zdravotní zařízení se nacházejí v Janovicích nad Úhlavou a ve Strážově. Jedná se o ordinace praktických lékařů a zubní ordinace. Nejbližší pohotovostní služba funguje v Nýrsku. Lékárna se nachází v Janovicích nad Úhlavou.

Nejbližší hraniční přechod se Spolkovou republikou Německo se nalézá v Železné Rudě, Svaté Kateřině a Všerubech.

Pro shrnutí lze konstatovat, že materiálně technická základna zájmové oblasti do jisté míry vyhovuje současným požadavkům. Nedostatečnou nabídku však představují především ubytovací a stravovací kapacity. Je důležité nepodcenit význam cestovního ruchu a snažit se reagovat na vznikající poptávku vytvářením rekreačních zařízení a atrakcí odpovídajícího typu a hlavně kvality.

8 Dopravní dostupnost

„Doprava je jedním ze základních předpokladů rozvoje cestovního ruchu.“
(*Orieška 1999 : 19*). Naopak cestovní ruch podmiňuje vznik dalších forem dopravy, rekonstrukci dopravních sítí, výrobu dopravních prostředků apod. Vztah cestovního ruchu a dopravy je tak oboustranný. Kvalitní dopravní systém je nezbytnou podmínkou pro dobrou přístupnost a obslužnost regionu z hlediska nároků jeho návštěvníků.

Klatovsko charakterizuje poměrně dobrá dopravní infrastruktura: hustá silniční síť, dobré silniční a železniční spojení s hlavními centry ve vnitrozemí a propojení s Bavorskem. Dopravní dostupnost pro zahraniční návštěvníky je dobrá a to díky relativně husté síti hraničních přechodů. Mezi slabé stránky však patří nedostupnost dálnice, zanedbaný stav některých komunikací a železniční infrastruktury a obslužné vybavenosti všeobecně.

Obdobně jako ostatní venkovské prostory v ČR je i dopravní obslužnost Klenové nedostatečná. Z pohledu návštěvníka využívající prostředky hromadné dopravy je nedostatečný jak počet spojů, tak i jejich frekvence. O víkendech je Klenová stejně jako řada obcí na Klatovsku zcela nedostupná. Dopravní obslužnost je zajišťována zejména individuální osobní dopravou, což přináší negativní vliv na životní prostředí.

V současnosti jsou v provozu na území Klatovska dva silniční hraniční přechody – Železná Ruda/Bayerisch Eisenstein pro autobusy i osobní a lehkou nákladní dopravu a železniční dopravu a Svatá Kateřina/Rittsteig pro osobní automobily.

8.1 Silniční doprava

Silniční síť na Klatovsku měří 1 129 km, z toho je 105 km silnic I. třídy, 359 km silnic II. třídy a 665 km III. třídy. Významnější komunikací je silnice I/27 E53, která umožňuje napojení Klatovska na oblast Podunají, v nadregionálních a regionálních souvislostech zajišťuje obsluhu území na návaznost Klatovska na jádrový prostor Plzeňského kraje a dálnici D5. Nejdůležitější komunikací v západovýchodním směru je silnice I/22, zajišťující kromě obsluhy území také návaznost Klatovska k Domažlicku, v opačném směru k Jihočeskému kraji a Českobudějovicku. Na tyto dvě silnice I. třídy pak navazují silnice II. tříd, z nichž za nejvýznamnější lze považovat silnici II/191 od Klatov směrem na Nýrsko.

Obec Klenová je dostupná silnicí místní komunikace z Janovic nad Úhlavou, kde se dále napojuje na silnici II. třídy č. 191.

Dále je přístupná silnicí III. třídy č. 19125 k obci Týnec, kde se připojuje k silnici III. třídy č. 19124 a silnici I. třídy č. 27 (E53).

8.2 Železniční doprava

Železniční doprava propojuje nejvýznamnější střediska regionu. Územím probíhá páteční železniční trať mezinárodního významu č. 183 Plzeň - Klatovy - Železná Ruda.

Obec Klenová nemá vlastní vlakové spojení. Nejbližší vlaková zastávka se nachází v Janovicích nad Úhlavou, kde probíhá již zmíněná trať č. 183 Plzeň – Klatovy – Železná Ruda) a trať č. 185 Klatovy – Domažlice.

8.3 Cyklotrasy

Cyklotrasy jsou v České republice kategorizovány do čtyř tříd, přičemž cyklotrasy I. třídy mají mezinárodní význam s propojením velkých měst s vazbou na evropská velkoměsta, cyklotrasy II. třídy nadregionálního významu propojují významné cíle ze vzdálenějších oblastí, cyklotrasy III. třídy propojují regionální cíle a cyklotrasy IV. třídy pak zajišťují lokální propojení (pouze cyklotrasy této nejnižší kategorie mohou vést i po nezpevněných cestách). (*IRP, s. r. o. & Enterprise plc. 2002*)

Obcí Klenová procházejí dvě cyklotrasy IV. třídy. První cyklostezka č. 2035 v délce 15 km prochází následujícími místy: **Luby – Týnec – Klenová – Janovice nad Úhlavou – Opálka – Záhořice – Na strašidle – Patraska – Městiště – Datelov**. Trasa propojuje dva mikroregiony. Úsek trasy Opálka – Datelov (cca 9 km) je začleněn do sítě cyklotras mikroregionu Střední Pošumaví. Úsek Luby – Opálka je začleněn do systému tras Janovic nad Úhlavou. Většina vyznačené trasy vede po silnicích III. třídy a místních komunikacích s malým provozem motorových vozidel. Část úseku mezi Divišovicemi a Krotějovem (cca 1 km) vede po zpevněné místní komunikaci. Na této trase není úsek s výrazným převýšením. Trasa je vhodná pro horská, treckingová kola i silniční kola. Úsek Klenová – Janovice nad Úhlavou vede po místních komunikacích a v Janovicích rovněž po silnici II. třídy.

Druhá cyklotrasa č. 2038 je dlouhá cca 13 km a probíhá těmito místy: **Klenová – Javor – Lehom – Strážov – Brtí – Hořákov – Běšiny**. Význam trasy je místní.

Vyznačená část trasy Strážov – Běšiny (cca 8 km) je začleněna do sítě cyklotras mikoregionu Střední Pošumaví. Trasa vede převážně po zpevněných polních cestách a místních komunikacích. Trasa je vhodná pro horská a trekingová kola (Příloha č. 11).

Ve výstavbě se nyní nachází další cyklostezka č. 2110 spojující obce: Javor – Loučany – Horní Lhota, která bude navazovat na cyklotrasu č. 2038.

V oblasti Klenové probíhá dále cyklotrasa č. 34, která ovšem není zahrnuta do většiny publikací. Prochází těmito obcemi: **Nýrsko – Bystřice – Janovice – Klenová – Strážov – Dešenice – Nýrsko**. Délka této trasy je 21 km. Její trasa je doplněna historickými souvislostmi s danými místy.

8.4 Turistické trasy

Klenovou prochází zelená turistická trasa, která začíná v obci Hartmanice a dále pokračuje přes: Hamižnou, Peklo, Dochov, Radkov, Kocháno, Keply, Svinná, Chvalšovice, Čachrov, Březí, Brtí, Strážov, Rovnou, Klenovou a končí v Janovicích nad Úhlavou.

8.5 Parkovací možnosti

Přímo u pokladny hradu, zámku a galerie se nachází neplacené parkoviště. Parkovací kapacita dostačuje návštěvnosti Klenové.

9 Vztah dvou atraktivit

9.1 Hrad, zámek Klenová

Z celkového počtu 180 dotazovaných bylo 147 respondentů, kteří uvedli jako hlavní důvod návštěvy hrad a zámek. (Tabulka č. 3)

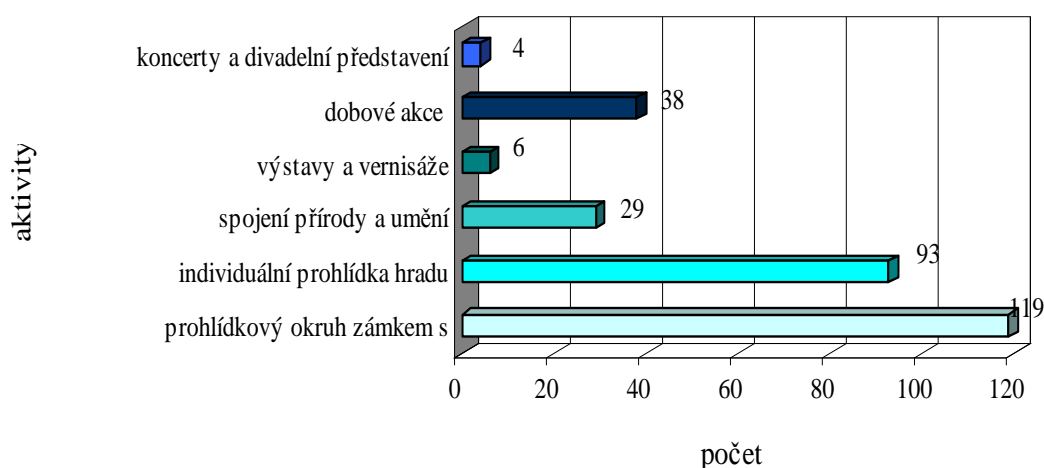
Tabulka č. 3: Hlavní důvod návštěvy Klenové, n= 180.

Důvod návštěvy	Počet	%
zámek, hrad	147	81,67%
galerie	24	13,33%
vzpomínky	4	2,22%
historie	2	1,11%
jiný	3	1,67%
<i>Celkový součet</i>	<i>180</i>	<i>100,00%</i>

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Pro tyto návštěvníky je nejlákavější aktivitou na Klenové prohlídkový okruh zámekem s průvodce a dále individuální prohlídka hradu. Poměrně vysoký je i zájem o dobové akce (šermíři, kejklíři, historický trh), které jsou na Klenové konány dvakrát ročně. Jejich snaha je přilákat návštěvníka opakovaně a zvýšit tak celkovou návštěvnost objektu. (Obrázek č. 6)

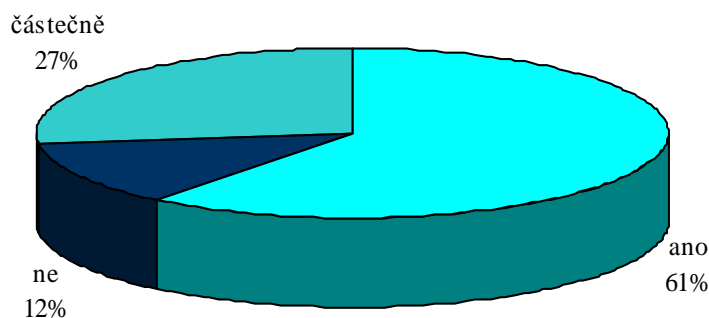
Obrázek č. 6: Oblíbené aktivity návštěvníků hradu a zámku, n=147.



Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

35 % těchto respondentů se zajímá o moderní umění, ovšem 98% respondentů by navštívilo Klenovou i pokud by zde nebyla galerie moderního umění. 61% návštěvníků navštívilo i galerii, i přesto, že jejich hlavní důvodem návštěvy nebyla. Tento fakt svědčí o tom, že běžný návštěvník - konzument, při návštěvě využije veškeré služby a možnosti, které má zaplacené, i přesto že se o danou věc vůbec nezajímá. Tento fakt byl vyzorován i pracovníky Galerie Klatovy/Klenová, neboť návštěvník, jehož hlavním důvodem návštěvy byl hrad a zámek se v galerii zdrží minimální dobu (2 – 10 minut), aniž by si stihl prohlédnout alespoň část výstavy. Většinou galerii projde, bez toho že by si obrazy prohlédl.(Obrázek č. 7)

Obrázek č. 7: Pokud byl hlavním důvodem návštěvy zámek a hrad, prohlédl si respondent i galerii?, n=147.

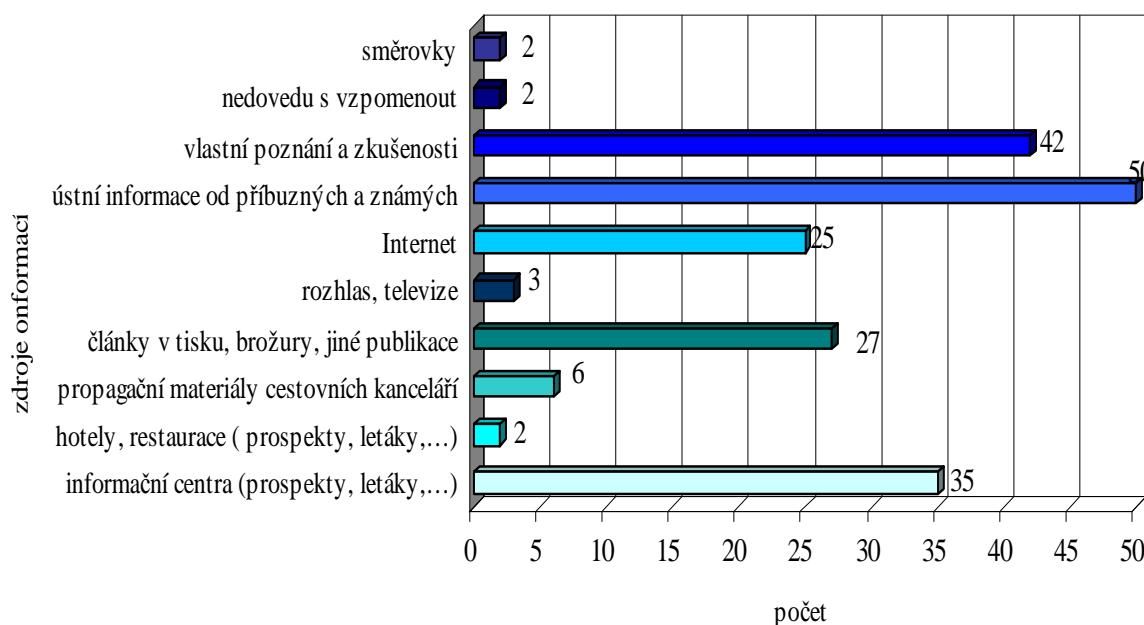


Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Návštěvníci hradu a zámku preferují personální informační zdroje před nepersonálními. Spolehnají se především na ústní informace od příbuzných a známých a na vlastní poznání. Z nepersonálních informačních zdrojů jsou nejvýznamnější prospekty a letáky z informačních center a články v tisku, brožury a jiné publikace (Obrázek č. 8).

Nejčastěji používaný zdroj informací respondentů Klenové přesně koresponduje s nejčastějšími zdroji informací návštěvníků Klatovska, kteří využívají nepersonálních zdrojů (články, brožury, Internet) na průměrné úrovni, stejně jako informačních center. Adekvátně k využití cestovních kanceláří získávají informace z propagačních materiálů cestovních kanceláří (IIRP, s. r. o. & Enterprise plc. 2002).

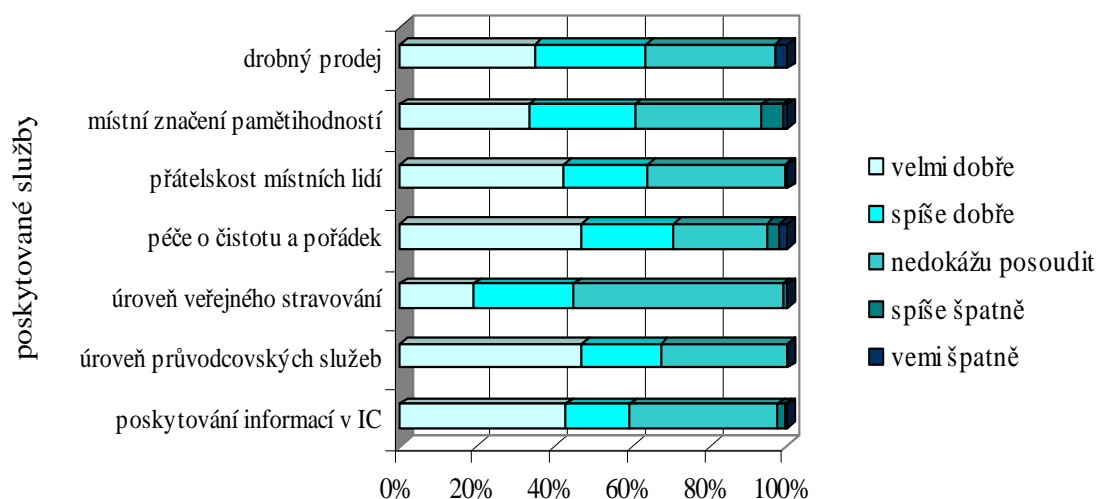
Obrázek č. 8: Informační zdroje návštěvníků hradu a zámku, n= 147.



Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Hodnocení poskytovaných služeb je relativně příznivé. Nadpoloviční skupina respondentů se shodla na nejvyšších dvou známkách na čtyřbodové stupnici u všech faktorů. Nejvyšší hodnotu získala péče o čistotu a pořádek a úroveň průvodcovských služeb. Velmi výjimečně byly služby hodnoceny jako velmi špatné a spíše špatné. Variantu velmi špatně volili respondenti pouze v možnostech: místní značení pamětihodností, péče o čistotu a pořádek a poskytování informací v informačním centru. (Obrázek č. 9) V těchto případech je vhodné zajistit potřebné kroky vedoucí k odstranění těchto problémů. Ty již byli započaty v případě značení pamětihodností, neboť v letošním roce budou instalovány nové dopravní směrovky podle silničního zákona.

Obrázek č. 9: Hodnocení poskytovaných služeb návštěvníky hradu a zámku, n=147.



Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

58% respondentů je v regionu na dovolené a Klenová byla jedním z výletů. Tento důvod návštěvy byl předpokládán, neboť prázdninový návštěvník přijímá kulturní nabídku spíše náhodně a váhavě, jako vedlejší produkt své jinak motivované cesty. „U historických objektů má část návštěv spíše povahu relaxační aktivity a není na prvním místě podnícena potřebou uspokojit niterný zájem o kulturní a historické hodnoty.“ (Kesner 2005 : 98)

Pouze 8 respondentů z 147 uvedlo, že nenavštívil žádnou kulturní nebo přírodní památku v okolí. Respondenti měli možnost uvést více odpovědí. Nejčastějším cílem bylo město Klatovy, dále hrad a zámek Velhartice a s téměř shodnými počty přírodní památky Šumava, hrad Rabí a vodní hrad Švihov. Tyto atraktivy, představují pro Klenovou nejen konkurenci, ale i možnost společné propagace a spolupráce s těmito objekty. (Tabulka č. 4)

Tabulka č. 4: Další navštívené atraktivy v regionu návštěvníky hradu a zámku, n = 147.

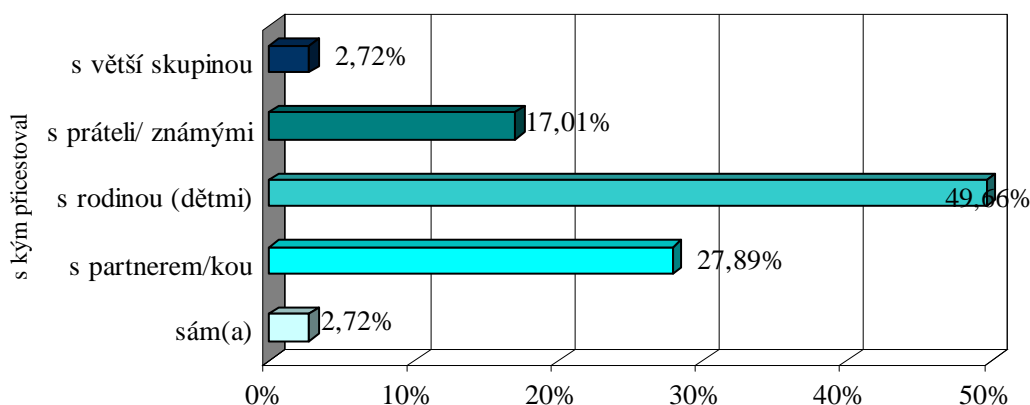
Atraktivita	Počet
Klatovy	104
Vodní hrad Švihov	76
Hrad Rabí	78
Hrad a zámek Velhartice	89
Šumava	80
Hrad Kašperk	6
Jiné	7

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Nejčastějším dopravním prostředkem návštěvníků hradu a zámku byl automobil (82%). Vlák a autobus byl využíván pouze sporadicky (shodně 6 %), jistě tomu napomohla i nedostatečná dopravní dostupnost veřejnými prostředky.

Téměř 50% respondentů, přicestovalo s rodinou (s dětmi). (Obrázek č. 10) „Rodina s dětmi více či méně přichází na hrad, s dominantním motivem „vyjít si ven a strávit příjemně neděli, uniknout nudě“, bez zvláštního očekávání a jasného motivu, odchází více méně uspokojena.“ (Kesner 2005 : 112)

Obrázek č. 10: S kým návštěvník hradu a zámku přicestoval, n= 147.



Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

101 respondentů, jejichž hlavní důvod návštěvy byl hrad a zámek, uvedli, že Klenovou navštívili poprvé. Jistým důvodem může být to, že na Klenové byla stálá expozice otevřena až v roce 2001 a nestihla si ještě získat stálé návštěvníky.

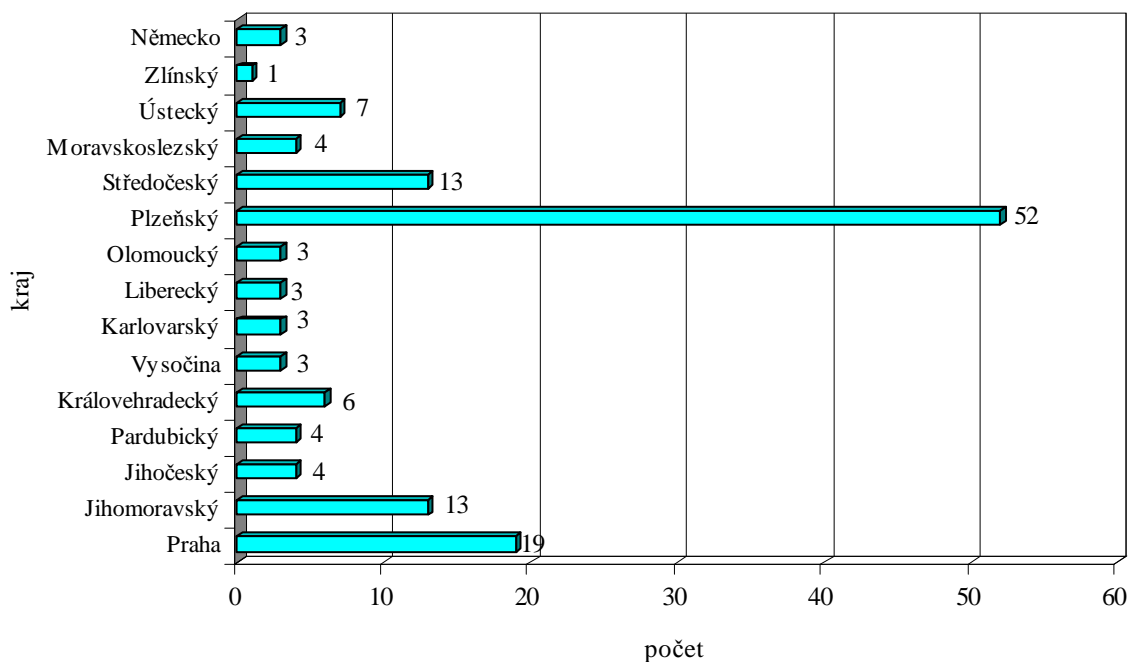
33 návštěvníků hradu a zámku zde bylo již jednou až třikrát. Pouze 13 respondentů uvedlo, že zde byli vícekrát. Tito respondenti byli nejčastěji místní obyvatelé nebo obyvatelé blízkých měst a obcí.

Nejčastěji návštěvníci přicestovali z Plzeňského kraje, což bylo možné předpokládat z důvodu toho, že se Klenová v tomto kraji nachází. Dále na Klenovou přijížděli návštěvníci z Prahy a ze Středočeského kraje.

Ze zahraničí byli zastoupeni turisté především z Nizozemí a Německa, ti se ovšem dotazníkového šetření odmítali účastnit. Počet zahraničních návštěvníků není příliš vysoký, důvodem mohou být chybějící prohlídky zámku v cizím jazyce. Zahraniční turisté, kteří navštíví Klenovou většinou využijí pouze individuální prohlídku hradu. Navštívit zámek s českým průvodcem již nechtějí, i přesto, že jsou jim nabízeny texty o historii a expozici v jejich rodném jazyce. (Obrázek č. 11)

Z Plzeňského kraje byli nejvíce zastoupeni obyvatelé bývalého okresu Klatovy a okresu Plzeň - město.

Obrázek č. 11: Trvalé bydliště návštěvníků hradu a zámku, n= 147.



Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Z celkového počtu respondentů, kteří uvedli jako svůj hlavní důvod návštěvy hrad a zámek, není v regionu ubytováno 29% tázaných. Ostatní se nejčastěji ubytovávali v penzionech (20%) a v soukromí, u příbuzných a známých (18%). Tento typ ubytovacích zařízení je v oblasti Klenové převažující.

Návštěvník hradu a zámku se stravuje kombinací využití pohostinských služeb a vlastních zdrojů (45%), téměř shodný počet respondentů využívá stravovací zařízení (28%) a vlastní zdroje (27%). Přímo v historickém areálu je umístěna zámecká restaurace a kiosky s drobným občerstvením. Přímo v obci Klenová je to jediná možnost veřejného občerstvení.

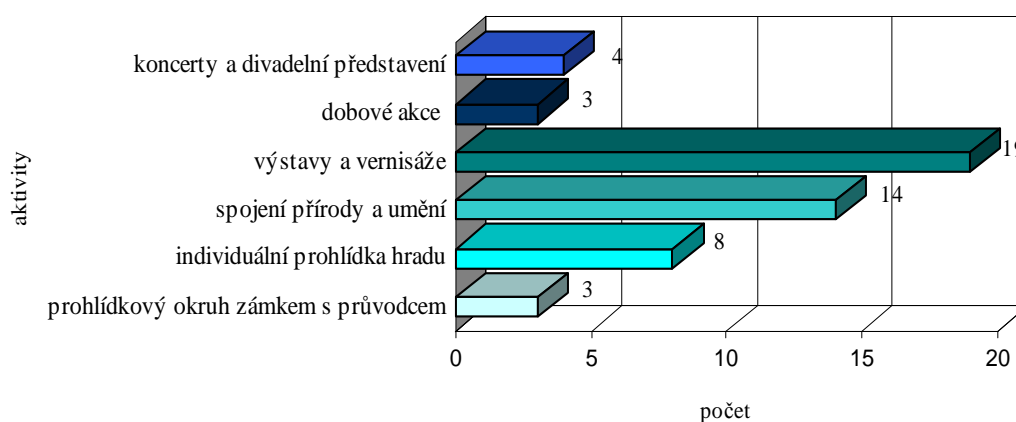
Většina respondentů uvažuje o opakované návštěvě Klenové. 38% dotazovaných odpovědělo na otázku zda uvažují o opakované návštěvě - spíše ano a 20% respondentů odpovědělo určitě ano. Tento údaj je důležitý, neboť je patrné, že tito respondenti byli s návštěvnou spokojeni a proto se chtějí vrátit.

O návštěvnících hradu a zámku lze říci, že 61 % dotazovaných byly ženy. Nejčastěji toto místo navštěvují lidé věkové skupiny 19 – 29 let a 30 – 39 let (shodně 27%) a jejich vzdělání je z 64% středoškolské.

9.2 Galerie

Ze všech 180 dotazovaných bylo 24 respondentů, jejichž hlavní důvod návštěvy byla galerie moderního umění. Tito respondenti tvořili 13 procentní skupinu návštěvníků. Pro tyto respondenty jsou nejlákavější aktivitou výstavy a vernisáže (79%) a spojení přírody a umění (58%), tento výsledek bylo možné předpokládat, neboť tyto dvě aktivity jsou stěžejní činnostmi galerie. (Obrázek č. 12)

Obrázek č. 12: Oblíbené aktivity návštěvníků galerie, n=24.

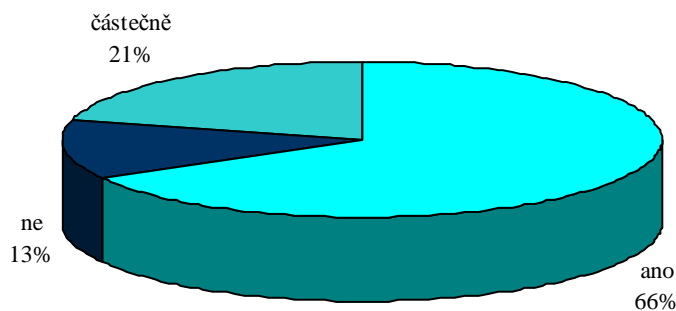


Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Všichni dotazovaní respondenti (100%) se zajímají o moderní umění. 71% těchto návštěvníků by Klenovou nenavštívili, pokud by zde nebyla galerie moderního umění. Pozoruhodný je zbytek této skupiny respondentů, kteří ač byl jejich důvod návštěvy galerie, navštívili by Klenovou i pokud by zde galerie nebyla.

66% respondentů si prohlédlo i hrad a zámek, i přesto že jejich důvod návštěvy byla galerie. (Obrázek č. 13) Z těchto výsledků je patrné, že je Klenová zaujala nejen jako galerie ale i jako historický hrad a zámek.

Obrázek č. 13: Pokud byl hlavním důvodem návštěvy galerie, prohlédl si respondent i zámek a hrad.

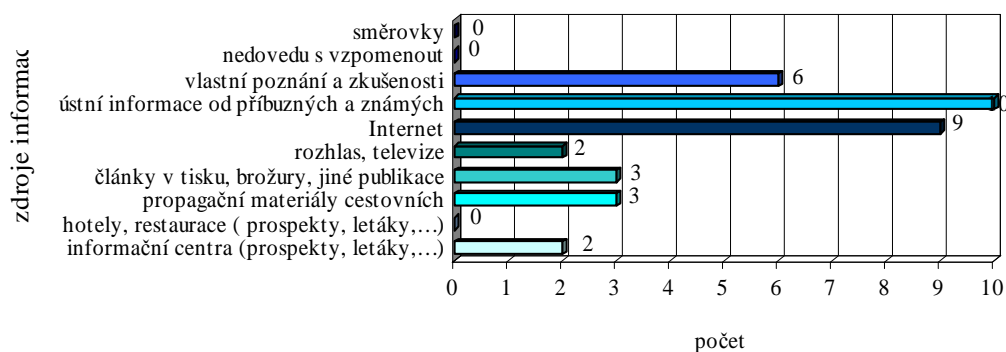


Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Ke zjištění informací o Klenové využívali návštěvníci galerie především ústní informace od příbuzných a známých, tento fakt potvrzuje trend ritualizace volného času, kdy příslušníci určitých sociálních skupin v podstatě nemohou o náplni svého volného času zcela svobodně rozhodovat – volba jejich aktivity je dána potřebou shody s životním stylem, hodnotami, sociálním postavením a postoji jejich referenční skupiny. „Proto nepřekvapuje, že studie, které zjišťují i zájmovou orientaci přátel respondenta, ukazují mnohonásobně vyšší návštěvnost muzeí a galerií mezi těmi, jejichž přátelé rovněž na těchto formách kultury participují.“ (Kotler 1998 citován v Kesner 2005 : 101)

Vysoké využití Internetu může být dáno tím, že galerii navštěvují více vysokoškolsky vzdělaní lidé, kteří jsou zvyklí tento zdroj informací více využívat. Vzhledem k tomu, že 41% návštěvníků galerie bylo již na Klenové 1 a více krát je vlastní poznání a zkušenost jeden z hlavních zdrojů informací o Klenové (Obrázek č. 14).

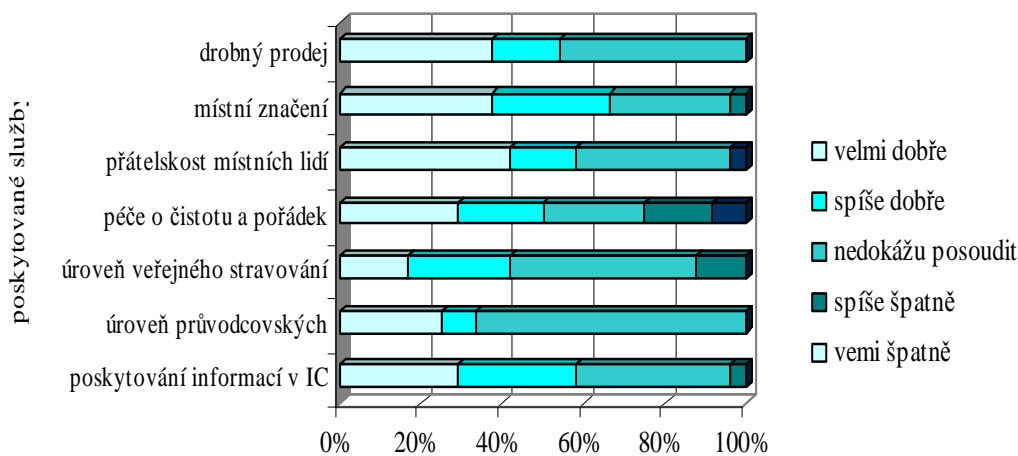
Obrázek č. 14: Informační zdroje návštěvníků galerie, n = 24.



Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Respondenti, jejichž hlavní důvod návštěvy byla galerie, hodnotili poskytované služby poměrně příznivě. Nadpoloviční skupina respondentů hodnotila služby velmi dobře nebo spíše dobře. Pouze úroveň veřejného stravování a péče o čistotu a pořádek byli častěji hodnoceny záporně. (Obrázek č. 15)

Obrázek č. 15: Hodnocení poskytovaných služeb návštěvníky galerie, n = 24.



Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Návštěvníci galerie v regionu nejčastěji navštívili, kromě Klenové, Klatovy. Toto okresní město nabízí další možnosti uměleckého vyžití, neboť se zde nachází další výstavní prostory Galerie Klatovy/Klenová, jak v Galerii U Bílého jednorožce tak v kostele sv. Vavřince. Tyto místa jsou navštěvována také proto, že zde platí vstupenky zakoupené na Klenové a návštěvník tak ušetří za vstupné. Často také byli navštěvovány ostatní historické subjekty v okolí - Švihov, Velhartice, Rabí, s téměř shodnými počty. (Tabulka č. 5)

Tabulka č. 5: Další navštívené atraktivity v regionu návštěvníky galerie, n = 24.

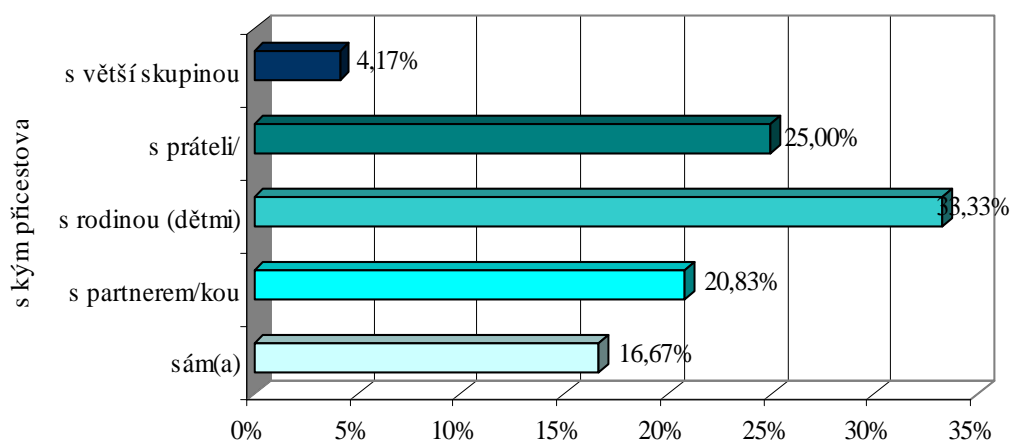
Atraktivita	Počet
Klatovy	18
Vodní hrad Švihov	14
Hrad Rabí	10
Hrad a zámek Velhartice	12
Šumava	12
Hrad Kašperk	1
Jiné	1

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

58% respondentů přicestovalo na Klenovou autem, poměrně vysoký počet návštěvníků galerie (21%) přijelo vlakem. Vlakové nádraží je ovšem od Klenové vzdálené 6 km, z toho vyplývá, že zbytek cesty museli absolvovat pěšky. Samostatně pěší dosažení Klenové uvedlo 4,2 % respondentů. Využití automobilu dokazuje jakým fenoménem dnešní doby automobily jsou a i to, že automobil je nejjednodušší a nejrychlejší dopravním prostředkem.

Respondent nejčastěji navštívil Klenovou s rodinou (33%) a s přáteli nebo známými (25%) Segment návštěvníků dětí, je pro muzeum nebo galerii velmi důležitý neboť účast na kulturních aktivitách od raného dětství a předcházející zkušenost s danou uměleckou formou jsou hlavním předpokladem participace na této formě kultury v dospělém věku. (Bergonzi & Smith 1996, Orend & Keegan 1996, Smith & Wolf 1996 citováni v Kesner 2005) (Obrázek č. 16)

Obrázek č. 16: S kým návštěvník galerie přicestoval, n=24.

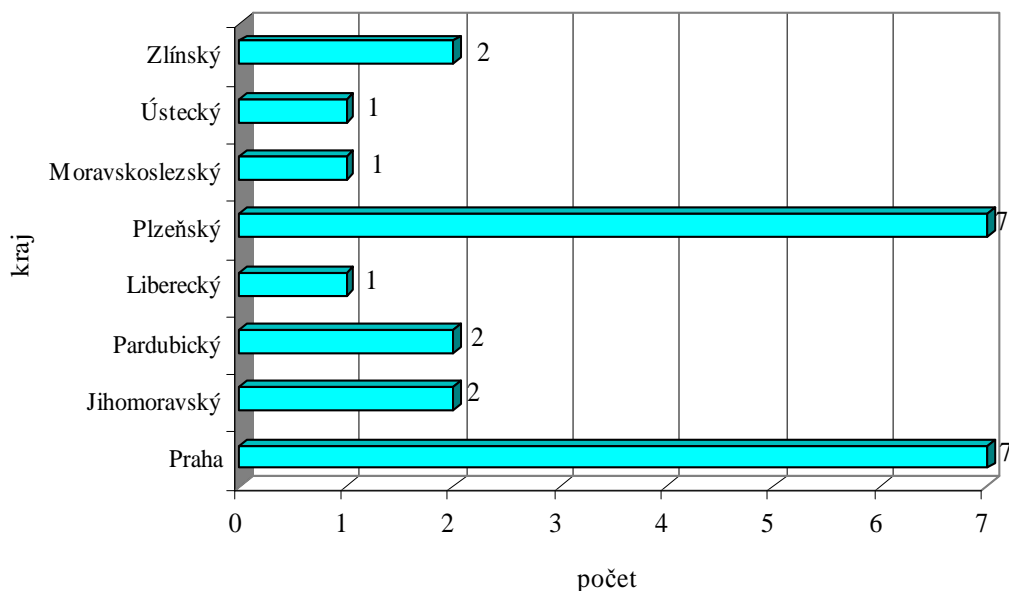


Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

41% respondentů, jejichž hlavní důvod návštěvy byla galerie, navštívilo Klenovou poprvé, stejný počet respondentů zde bylo již 1 - 3 krát. 16% respondentů zde bylo vícekrát.

Nejčastěji respondenti přijížděli z Plzeňského kraje a z Prahy (Obrázek č. 17). Pokud je respondent z Plzeňského kraje, nejčastěji pochází z okresu Klatovy (40%) a dále z okresu Plzeň - město (23%)

Obrázek č. 17: Trvalé bydliště návštěvníků galerie, n = 24.



Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

V regionu není ubytováno 33% respondentů. Stejně procento respondentů je ubytováno v soukromí u známých a příbuzných. 12% respondentů využívá ke svému ubytování turistickou chatu nebo ubytovnu a 8% kempink.

Respondenti, jejichž hlavní důvod návštěvy byla galerie, využívají při stravování nejčastěji kombinaci vlastních zdrojů a stravovacích zařízení (42%). 38% respondentů využívá pouze vlastní zdroje.

Nadpoloviční většina respondentů na otázku, zda uvažují o opakované návštěvě odpověděla - spíše ano, 38% respondentů odpovědělo určitě ano a žádný respondent neodpověděl určitě ne a spíše ne. Tyto výsledky jsou velice příznivé a vypovídají o tom, že respondent je spokojen, chce se vrátit a s velkou pravděpodobností doporučí návštěvu i dalším lidem.

Návštěvníka galerie lze charakterizovat takto: z 54% se jedná o ženy, nejčastěji galerii navštěvuje věková skupina 40-49 let (30%), dále 19-29 let (21%). Co se týče vzdělání, jedná se především o vysokoškolsky vzdělané lidi a středoškolsky vzdělané (shodně 46%).

9.3 Srovnání

V jedné lokalitě se střetávají návštěvníci dvou výrazných atraktivit cestovního ruchu (hrad, zámek a galerie). Tito návštěvníci se mezi sebou liší mnohými faktory a to především důvodem návštěvy a zájmem o moderní umění.

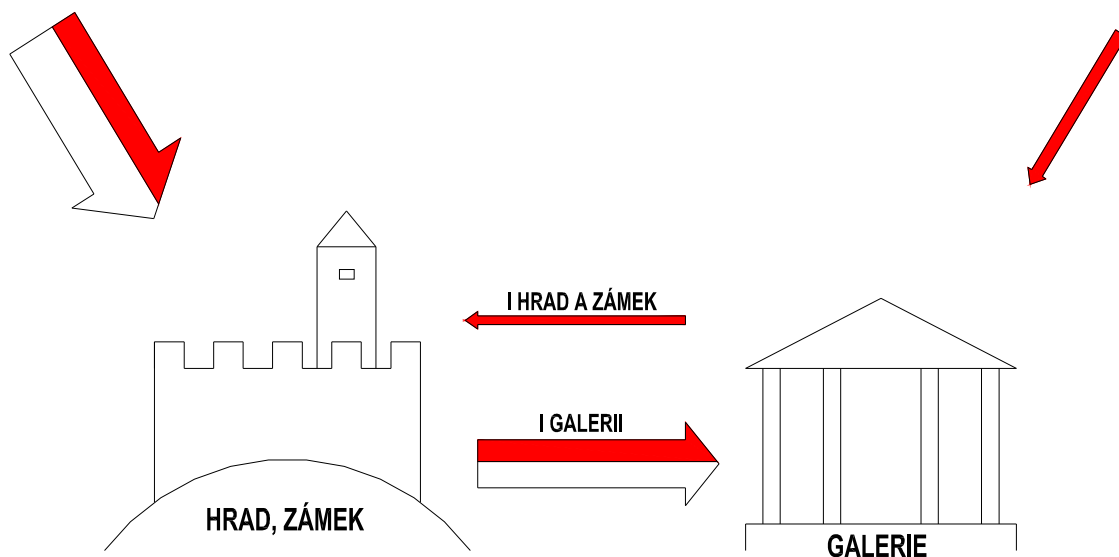
Vzájemný vztah hlavního důvodu návštěvy, zájmu o umění a o druhou atraktivitu (při hlavním důvodu návštěvy zámek a hrad – zájem o galerii, a při hlavním důvodu návštěvy galerie – zájem o zámek a hrad) znázorňuje následující schéma. Z něj je patrné, že všichni návštěvníci galerie se o moderní umění zajímají, zatímco u skupiny návštěvníků hradu a zámku se jedná o 35%. (Obrázek č. 18)

Zájem o druhou atraktivitu byl na obou stranách poměrně stejný. 66% návštěvníků galerie si prohlédlo i hrad a zámek, zatímco 61% návštěvníků hradu a zámku si prohlédlo i galerii. Z návštěvníků, kteří si prohlédli i galerii má zájem o umění celkem 45% respondentů. Z tohoto zjištění je patrné, že 55% respondentů, jejichž hlavní důvod návštěvy byl hrad a zámek, nezajímají se o moderní umění a prohlédli si i galerii, navštívili galerii pouze ze zvědavosti a zřejmě z důvodu „když to mám zaplacené, tak tam jdu.“

Obrázek č. 18: Vzájemný vztah hlavního důvodu návštěvy, zájmu o umění a o druhou atraktivitu.

HLAVNÍ DŮVOD NÁVŠTĚVY - HRAD, ZÁMEK

HLAVNÍ DŮVOD NÁVŠTĚVY - GALERIE



● ZÁJEM O MODERNÍ UMĚNÍ

Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Oblíbené aktivity na Klenové

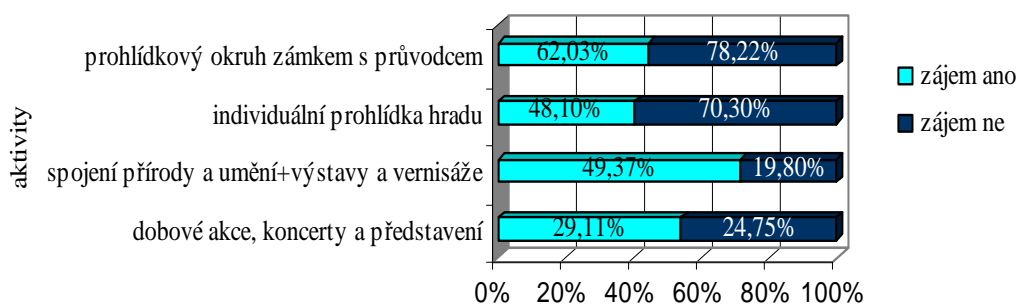
Zájmem o umění jsou ovlivněny také některé aktivity na Klenové, rozdíl mezi respondenty, kteří se o umění zajímají a těmi, kteří se o něj nezajímají byl zjišťován pomocí chí-kvadrát testu. Statistický rozdíl u těchto dvou skupin není pouze v oblíbené aktivitě účasti na dobových akcích, představeních a koncertech. V oblíbenosti dalších aktivit rozdíl je. Největší rozdíl byl zjištěn u aktivity spojení přírody a umění a výstavy a vernisáže. Tato aktivita byla preferována zájemci o moderní umění mnohem více než respondenty kteří se o moderní umění nezajímají. U této aktivity lze předpokládat zájem o moderní umění, neboť se jedná o hlavní aktivitu galerie, která se na moderní umění zaměřuje. Aktivity prohlídkový okruh zámek a individuální prohlídka hradu byly naopak více preferovány návštěvníky hradu a zámku, tedy u kterých zájem o moderní umění není tolik podstatný. Menší rozdíl byl zřejmě protože, i zájemce o moderní umění si hrad a zámek prohlédne, vzhledem k tomu, že i zde se moderní umění z části vystavuje. (Tabulka č. 6, Obrázek č. 19)

Tabulka č. 6: Porovnání oblíbených aktivit podle zájmu o umění.

Aktivita	Chi ²	
Prohlídkový okruh zámekem s průvodcem	5,65765	*
Individuální prohlídka hradu	9,1427	**
Spojení přírody a umění + výstavy a vernisáže	17,5850	***
Dobové akce, koncerty a představení	0,4312	

* p<0,05; **p<0,01, ***p<0,001 Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Obrázek č. 19: Porovnání oblíbených aktivit podle zájmu o umění.



Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Oblíbené aktivity na Klenové jsou také ovlivněny hlavním důvodem návštěvy. Statisticky významný rozdíl mezi návštěvníky hradu a zámku a návštěvníky galerie byl zjištěn pouze u aktivit – individuální prohlídka hradu a spojení přírody a umění. (Tabulka č. 7, Obrázek č. 20) Vzhledem k tomu, že individuální prohlídka hradu je jedna z hlavních nabídek právě hradu a zámku, je zřejmé, že návštěvníci hradu a zámku mají o tuto aktivitu větší zájem než návštěvníci galerie. Zatímco spojení přírody a umění, výstavy a vernisáže jsou hlavní činností galerie, je jasné, že byli více navštěvováni právě návštěvníky galerie než návštěvníky hradu a zámku. Dobové akce, koncerty a přestavení nejsou vyhraněnou činností ani hradu a zámku ani galerie a proto nebyl rozdíl v oblíbenosti mezi návštěvníky hradu a zámku a návštěvníky galerie.

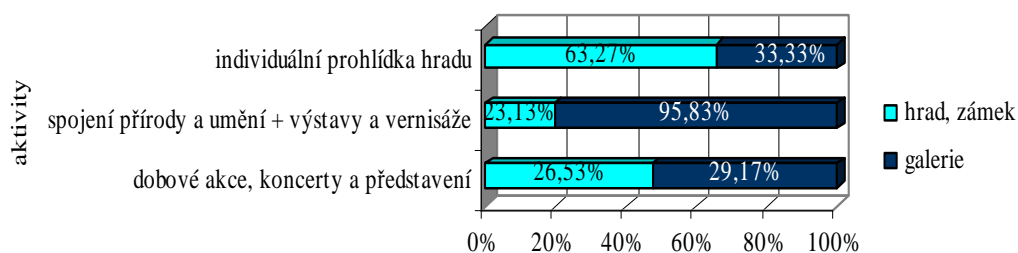
Tabulka č. 7: Porovnání oblíbených aktivit podle důvodu návštěvy.

Aktivita	Chi ²	
Individuální prohlídka hradu	7,6450	**
Spojení přírody a umění +výstavy a vernisáže	16,3359	***
Dobové akce, koncerty a přestavení	0,0729	

* p<0,05; **p<0,01, ***p<0,001 ; Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Prohlídkový okruh zámekem s průvodcem nebyl možný hodnotit.

Obrázek č. 20: Porovnání oblíbených aktivit podle důvodu návštěvy.

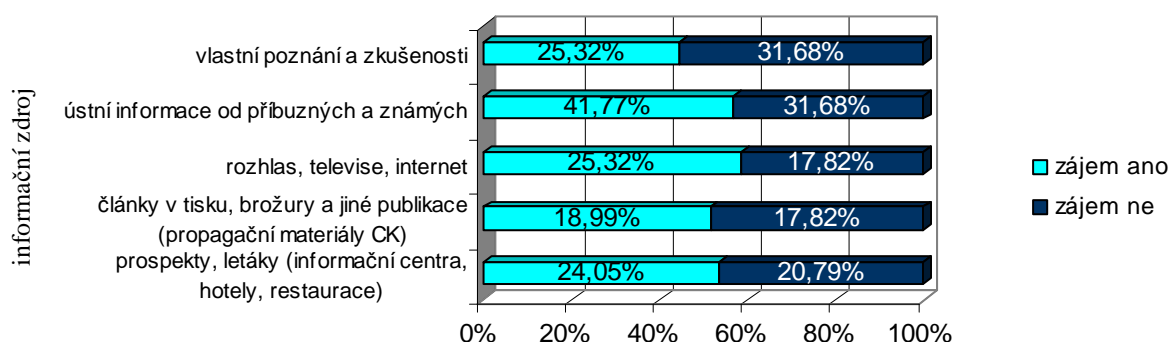


Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Informační zdroje

Podle zájmu o umění se informační zdroje neliší. Statistický rozdíl volby informačního zdroje respondenty, kteří se umění zajímají a těmi, kteří o něj zájem nemají není žádný. Rozdíl není patrný ani z grafu. (Obrázek č. 21)

Obrázek č. 21: Porovnání informačních zdrojů podle zájmu o umění.



Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Podle informačních zdrojů byli porovnáváni také návštěvníci hradu a zámku a návštěvníci galerie. Mezi nimi byl statistický rozdíl pouze u možnosti rozhlas, televize, Internet. Důvod tohoto rozdílu může být způsoben tím, že častějšími návštěvníky galerie jsou lidé s vysokoškolským vzděláním, kteří více používají Internet ke své práci a mají větší rozhled. Jinou možností by mohlo být to, že je Klenová více na Internetu, v médiích a v televizi propagována jako galerie moderního umění než jako hrad a zámek. U ostatních možností rozdíl není. (Tabulka č. 8)

Tabulka č. 8: Porovnání informačních zdrojů podle hlavního důvodu návštěvy.

Informační zdroje	Chi ²	
Články v tisku, brožury a jiné publikace (propagační materiály CK)	0,0106	
Rozhlas, televize, internet	4,1431	*
Ústní informace od příbuzných a známých	0,5305	
Vlastní poznání a zkušenosti	0,1303	

* p<0,05; **p<0,01, ***p<0,001 ;Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Prospekty a letáky z informačních center, hotelů a restaurací nebylo možno hodnotit.

Navštívené turistické atraktivity v okolí

Chí-kvadrát testem na hladině významnosti $p=0,05$ nebyly zjištěny rozdíly v návštěvnosti dalších atraktivit v okolí. (Tabulka č. 9)

Tabulka č. 9: Porovnání navštívených turistických atraktivit podle hlavního důvodu návštěvy.

Atraktivity	Chi ²
Klatovy	0,1824
Vodní hrad Švihov	0,3641
Hrad Rabí	1,0724
Hrad a zámek Velhartice	0,9487
Šumava	1,0800

* $p<0,05$; ** $p<0,01$, *** $p<0,001$ Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Podle stejného kritéria (navštívené turistické atraktivity v regionu) byli srovnáváni také respondenti, kteří mají zájem o moderní umění a ti, kteří nemají o moderní umění zájem. Mezi nimi nebyl nalezen žádný statistický rozdíl. (Tabulka č. 10)

Tabulka č. 10: Porovnání navštívených turistických atraktivit podle zájmu o moderní umění.

Atraktivity	Chi ²
Klatovy	0,1727
Vodní hrad Švihov	0,2981
Hrad Rabí	0,0350
Hrad a zámek Velhartice	0,0006
Šumava	0,3410

* $p<0,05$; ** $p<0,01$, *** $p<0,001$;Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.

Hlavní důvod návštěvy se lišil podle toho s kým respondent přicestoval (Chi² = 10,9941 *). Galerie je více navštěvována jednotlivci, zatímco hrad a zámek navštěvují více rodiny s dětmi popřípadě partneři.

Stejně tak je ovlivněn i tím po kolikáté je respondent už na Klenové (Chi² = 6,6243 *). Návštěvníci hradu a zámku jsou na Klenové nejčastěji poprvé. Návštěvníci galerie navštívili Klenovou nejčastěji jedno až třikrát.

Rozdíl mezi návštěvníky hradu a zámku a návštěvníky galerie podle důvodu návštěvy byl také zjišťován pro hodnocení poskytovaných služeb, a to testem ANOVA. Statistický rozdíl byl zjištěn u hodnocení úrovně průvodcovských služeb a u hodnocení péče o čistotu a pořádek. Návštěvníci hradu a zámku hodnotí vyššími známkami průvodcovské služby než návštěvníci galerie. To je zřejmě způsobeno vyšším využitím těchto služeb především návštěvníky zámku.

Hodnocení poskytovaných služeb

Návštěvníci hradu a zámku hodnotili péče o čistotu a pořádek stejně jako v předchozím případě pozitivněji (Tabulka č. 11). Celkově hodnotí návštěvníci hradu a zámku (2,0408) poskytované služby lépe než návštěvníci galerie (2,2619). Příčina zřejmě vězí ve vyšších nárocích návštěvníků galerie na veškeré služby.

Tabulka č. 11: Porovnání hodnocení poskytovaných služeb podle hlavního důvodu návštěvy.

Poskytované služby	Hrad, zámek (n=147)	Galerie (n=24)	F	
Poskytování informací v IC	2,0136	2,1667	0,8788	
Úroveň průvodcovských služeb	1,8573	2,4167	7,2510	**
Úroveň veřejného stravování	2,3741	2,5417	0,6375	
Péče o čistotu a pořádek	1,8979	2,5417	6,8711	***
Přátelskost místních lidí k návštěvníkům	1,9455	2,0833	0,2216	
Místní značení pamětihodností	2,1428	2,0000	0,7119	
Drobný prodej	2,0544	2,0833	0,0029	

Bodové hodnoty: 1 – velmi dobře, 2- spíše dobře, 3 – nedokážu posoudit, 4 – spíše špatně, 5 – velmi špatně

*** p<0,05; **p<0,01, ***p<0,001, Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.**

Porovnání služeb může být závislé také na zájmu o umění. Rozdíl byl zjištěn jen v případě hodnocení veřejného stravování. Ti respondenti, kteří se o moderní umění zajímají hodnotili průměrně stravování o 0,2995 hůře než návštěvníci, kteří se o moderní umění zajímají (Tabulka č. 12). Celkově byly poskytované služby hodnoceny lepšími známkami návštěvníky, kteří se o moderní umění nezajímají.

Tabulka č. 12: Porovnání hodnocení poskytovaných služeb podle zájmu o moderní umění.

Poskytované služby	Zájem ano (n=79)	Zájem ne (n=101)	F	
Poskytování informací v IC	2,0253	1,9901	0,0586	
Úroveň průvodcovských služeb	2,0253	1,7921	3,0104	
Úroveň veřejného stravování	2,5569	2,2574	5,9590	*
Péče o čistotu a pořádek	2,0759	1,9109	1,0152	
Přátelskost místních lidí	1,9367	1,9307	0,0019	
místní značení pamětihodností	2,1266	2,0495	0,2733	
Drobný prodej	1,9367	2,0544	2,1920	

Bodové hodnoty: 1 – velmi dobře, 2- spíše dobře, 3 – nedokážu posoudit, 4 – spíše špatně, 5 – velmi špatně

*** p<0,05; **p<0,01, ***p<0,001, Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.**

Rozdíl mezi návštěvníky hradu a zámku a návštěvníky galerie byl potvrzen také pro budoucí návštěvu. O budoucím navštívení Klenové více uvažují návštěvníci galerie. Kteří častěji uváděli odpověď určitě ano a spíše ano než návštěvníci galerie (Tabulka č. 13).

Tabulka č. 13: Porovnání úvahy o pakované návštěvě podle důvodu návštěvy.

Hrad, zámek (n=147)	Galerie (n=24)	F	
2,367347	1,708333	10,1547	*

Bodové hodnoty: 1 – určitě ano, 2- spíše ano, 3 – nedokážu říci, 4 – spíše ne, 5 – určitě ne
*** p<0,05; **p<0,01, ***p<0,001, Zdroj: Vlastní dotazníkové šetření.**

10 Návrhy

Nové návrhy a opatření mohou při své realizaci zvýšit úroveň poskytovaných služeb, přilákat nové návštěvníky a podpořit zájem navštívit Klenovou opakovaně.

Trasa po hradě

„Produkt kulturní destinace může mít velmi různorodou podobu a míru komplexnosti. V případě hradu je hlavním produktem samotné prostředí, možnost výhledu do malebné krajiny a materiální substance) pozůstatky hradní architektury, umožňující kontemplaci, evokaci pocitů dávno minulých dob.“ (*Kesner 2005 : 160*)

Vzhledem k tomu, že respondenti jako druhou nejvýznamnější aktivitu uváděli návštěvu hradu, je velice pravděpodobné, že by trasa s průvodcem jako nový produkt přilákala více návštěvníků. Areál hradu je poměrně velký a svojí historií se stal mimořádným místem, které se hned v několika obdobích významně zapsalo do politických a kulturních dějin českých zemí. V letech 1996 – 2000 zde probíhal záchranný archeologický výzkum a v loňském roce zde byli zpřístupněny další části hradu (velká hranolová věž, parkán, ...) a proto je dnes přístupný celý hradní areál.

Trasa prohlídka by měla kopírovat časový postup výstavby hradu. Což v praxi znamená zahájení prohlídky u prvních základních kamenů hradu až po současnost. Vzhledem k zchátralým částí hradu bude nutno návštěvníkům přiblížit původní podobu v jednotlivých stoletích. Pro lepší představu by bylo vhodné nainstalovat panely s náčrtky původní podoby. Projekt trasy viz Přílohy

Příloha č. 1.

Dětské prohlídky

Pokud se jedná o délku prohlídky a výklad takový, možným řešením by bylo zavést speciální prohlídky pro určité věkové či zájmové kategorie. Například dětská prohlídka by neměla přesahovat půl hodiny, výklad by měl být zjednodušen na nejdůležitější a nejzajímavější údaje a měl by být podáván srozumitelně právě pro děti. Tyto prohlídky by mohly být omezeny, např. o víkendech, pro školní zájezdy.

Restaurace

Vzhledem k tomu, že se zámecká restaurace propaguje jako Harantova, bylo by vhodné snažit se vybavení více stylizovat do doby renesanční a to jak nábytkem, tak oblečením číšníků a servírek.

Přednáškový sál

V celém historickém objektu Klenová není vyhrazeno žádné místo pro konání přednášek, diskuzí s umělci a dalších kolokvií. Tento problém je patrný především při konání symposií a festivalů, kdy účastníci musí dojíždět do Klatov. Jistou možností řešení by bylo vyhradit některý z prostorů horního patra zámku nebo sýpky pro tento účel.

Purkrabství

Vzhledem k tomu, že v roce 2006 byla dokončena rekonstrukce purkrabství, které je jedinou dochovanou stavbou z doby renesance, kdy Klenovou vlastnili Harantové z Polžic a Bezdržic bylo vhodné v tomto objektu vytvořit expozici věnovanou právě tomuto rodu. Především by zde měl být odkaz na nejslavnějšího rodáka Klenové – Kryštofa Haranta z Polžic a Bezdržic.

Doplňkové akce

Tyto akce velmi zvyšují návštěvnost a činí návštěvu zajímavější a poutavější. Dávají možnost opětovnému navštívení památky. Doprovodná akce může působit jako silný motiv první návštěvy i návštěv opakovaných.

▪ v sezóně

U hradu a zámku by se mohlo jednat o noční prohlídky, kdy by průvodci byli oblečeni v dobových kostýmech, zámecká strašidla, kejklířské a šermířské akce na hradě, aj.. U galerie se jedná o lepší zpřístupnění moderního umění běžným návštěvníkům, např. zvýšením počtu komentovaných prohlídek výstav.

▪ mimo sezónu

Některé doplňkové akce by mohli být realizovány i mimo sezónu nebo na začátku a konci sezóny, kdy je návštěvnost poměrně nižší. Jednalo by se např. o vánoční a velikonoční tématické prohlídky, kdy by do stálé expozice byla zahrnuta výstava a předvádění tradičních staročeských zvyků, nebo by byla prohlídka pojata jako Vánoce na zámku, kdy by byly přestaveny vánoční zvyky české šlechty.

Jistou možností zvýšení návštěvnosti galerie ztraktivnění moderního umění by mohla být syntéza galerií organizovaného ARTFESTu a CESTY. Zde by šlo o víkendový pobyt dětí, které navštěvují základní umělecké školy. Děti by v prostorách hradu a sýpky tvořily svá díla pod vedením zkušených lektorů. Po ukončení by byly práce vystaveny v galerii a zároveň by byla vyhodnocena nejlepší práce. Ubytování dětí by bylo zajištěno v rezidenční vile Paula, která ovšem disponuje ubytovací kapacitou 16 osob. V případě většího zájmu by bylo nutné využití ubytovacích zařízení v okolí.

Spolupráce s konkurencí

Další možná spolupráce by mohla být navázána s ostatními historickými objekty v okolí (Švihov, Velhartice). Spolupráce by mohla být organizována jak na společných zájezdech, nebo prostřednictvím propagace (společný propagační materiál, výměna propagačních materiálů v objektech).

Spolupráce s cestovními kancelářemi, školami, kluby důchodců

Spolupráce by mohla být navázána pro pořádání jedno i vícedenních zájezdů. Každoročně by byla rozesílána nabídka jednotlivým institucím, jak regionálním tak vzdálenějším.

- **jednodenní výlet**

Zde by se jednalo pouze o návštěvu hradu, zámku a galerie Klenová. Možné by bylo nabízet i oběd v zámecké restauraci jako součást produktu.

- **víkendový pobyt**

Snahou tohoto produktu by bylo udržet návštěvníka v místě co nejdéle. Ubytování a stravování by bylo zajištěno v blízkosti Klenové. Mimo prohlídky Klenové, která by byla zorganizována první den pobytu, by návštěvníci navštívili okresní město Klatovy – především výstavní prostory Galerie Klatovy/Klenová (Galerie U Bílého jednorožce + kostel sv. Vavřince) a také ostatní historické památky. Součástí produktu by mohl být večerní koncert nebo divadelní představení na hradě Klenová. Těmito pobyty by došlo k lepšímu využití nejen Klenové ale i zařízení ubytovacích a stravovacích v okolí.

Zdokonalení evidence návštěvníků

Velmi účelné by bylo vést podrobnější evidenci podle různých kritérií (geografická, demografická, sociální, psychologická včetně motivace návštěvy) o návštěvnících Klenové. Tato evidence by neměla být technicky ani ekonomicky náročná,

neboť by mohla být prováděna v rámci prodeje vstupenek, kdy by byla ke vstupence připojena krátká anketa. Tu by respondent vyplnil a odevzdal průvodcům při kontrole vstupenek.

Výklad

Průvodcovský text by měl být každoročně aktualizován. Neměl by být úplným a vyčerpávajícím historickým přehledem dějin a výčtem majitelů, ale stručné a poutavé informování o nejdůležitějších a nejzajímavějších událostech a skutečnostech, jež se k památce vážou. Průvodcovský text by měl obsahovat několik variant možných výkladů, např. pověstí, informací o vzniku hradu, atd. aby se návštěvník, který přichází již po několikáté na památku, dozvěděl něco nového.

Zavedení prohlídek v cizím jazyce

Vzhledem k tomu, že Klenovou navštěvují i zahraniční turisté bylo by vhodné zavést i prohlídky v cizím jazyce. V současné době jsou nabízeny pouze prohlídky v češtině s tím, že zahraničním návštěvníkům je nabídnuta historie Klenové v cizím jazyce.

Propagace

Snahou propagace by mělo být přilákání potenciálních návštěvníků k návštěvě a neustále připomínat a stimulovat turisty k opětovné návštěvě.

Jistou možností mohou být billboardy a reklama v městských hromadných dopravních prostředcích nejen v blízkých Klatovech ale i ve vzdálenějších městech.

Účinnou propagační cestu tvoří také tiskoviny. Vhodnými jsou odborné (COT Business) i neodborné časopisy cestovního ruchu (Koktejl, Všudybyl).

Rozšíření internetové prezentace by posloužila virtuální prohlídka, jak po zámku a hradě tak i po galerii, která může probudit zájem o návštěvu Klenové.

Dopravní dostupnost a infrastruktura

Sám objekt Klenová nemůže příliš zasáhnout do rozvoje infrastruktury a zlepšení dopravní dostupnosti. Jistou možností by bylo zavedení speciálního autobusového spojení pro dopravu turistů z Klatov na Klenovou.

11 Závěr

Hrad, zámek a galerie Klenová je významnou pamětihodností regionu Klatovsko v Plzeňském kraji. Na Klenové návštěvník nalezne rozsáhlou zříceninu významného středověkého hradu Klenová, k níž byl v 19. století přistavěn novogotický zámek. V druhé polovině 19. století vyrostl v nejbližším okolí ucelený urbanistický komplex obytných a hospodářských budov (sýpka, vila, kaple sv. Felixe, statek). Mimo historických památek se na Klenové nachází jedno z největších muzeí umění v České republice s mezinárodním výstavním programem, orientovaným na moderní a současné umění. A to vše na jednom místě, v areálu hradu a zámku Klenová. V jednom prostoru se proto střetávají návštěvníci, jejichž hlavním cílem návštěvy je hrad a zámek a návštěvníci galerie.

Oblast v okolí Klenové disponuje nedostatečným počtem ubytovacích a stravovacích zařízení. Struktura ubytovacích kapacit plně vyhovuje struktuře návštěvníků, kdy se jedná především o rodiny s dětmi, které většinou požadují ubytování v soukromí nebo rodinné penziony.

Návštěvníci hradu a zámku při výběru svých oblíbených aktivit na Klenové dávají přednost prohlídce zámku s průvodcem a individuální prohlídce hradu, kdežto návštěvníci galerie upřednostňují spojení přírody a umění a výstavy a vernisáže. Více než polovina návštěvníků hradu a zámku si prohlédla i galerii. Návštěvníci, jejichž hlavním důvodem návštěvy byla galerie, by z 71% Klenovou nenavštívili pokud by zde galerie nebyla.

Respondentům, jejichž hlavní důvod návštěvy byl hrad a zámek, na Klenové nejvíce schází více míst poskytující informace a propagační a dále atrakce pro děti, které by ovšem vzhledem k památkové oblasti nebyly vhodné do objektu zařadit. Zvýšení počtu míst poskytující informace by bylo možné zajistit přidáním informačního panelu ve vstupní hale zámku. Elektronický informační panel je již umístěn v hradním komplexu a informuje o historii hradu. Tyto informace by bylo možné rozšířit o upoutávky na připravované akce. Návštěvníci galerie problém shledávají ve špatné kvalitě dopravní infrastruktury a v nedostatečné dopravní dostupnosti. Zde by bylo možné zlepšení přidáním počtu pravidelných autobusových linek ze směru Klatovy – Týnec a možnosti sezónní autobusové dopravy z vlakového nádraží v Janovicích nad Úhlavou.

Při srovnání návštěvníků hradu a zámku a návštěvníků galerie byly zjištěny rozdíly především v aktivitách, které návštěvníci preferují, v hodnocení poskytovaných služeb a v dalších faktorech. Statistické rozdíly byly zjištěny také při srovnání podle zájmu

o moderní umění. Častějšími návštěvníky jsou turisté směřující na hrad a zámek, kteří byli v dotazníkovém šetření zastoupeni z 81%. Shodně obě skupiny používají jako nejčastější informační zdroj o Klenové ústní informace od příbuzných a známých, vlastní poznání a v poměrně velké míře i Internet. Obě skupiny nejčastěji navštívili Klatovy, jako další atraktivitu v regionu.

Galerie je více navštěvována jednotlivci, zatímco hrad a zámek preferují více rodiny s dětmi popřípadě partneři. Návštěvníci hradu a zámku jsou na Klenové většinou poprvé. Naproti respondenti, jejichž hlavním důvodem návštěvy byla galerie zde již byli jedno až třikrát.

Návštěvníci hradu a zámku hodnotí poskytované služby lépe než návštěvníci galerie. Příčina zřejmě vězí ve vyšších nárocích návštěvníků galerie na veškeré služby. Porovnání služeb může být závislé také na zájmu o umění. Celkově byly poskytované služby hodnoceny lepšími známkami návštěvníky, kteří se o moderní umění nezajímají.

Rozdíl mezi návštěvníky hradu a zámku a návštěvníky galerie byl potvrzen také pro budoucí návštěvu. O budoucím navštívení Klenové více uvažují návštěvníci galerie. Na základě zjištěných informací byly vypracovány návrhy opatření, které by vedly k přilákání většího počtu návštěvníků a tím zvýšení návštěvnosti. Snahou těchto návrhů je dostání Klenové do povědomí širší veřejnosti a přiblížení moderního umění v galerii i běžným návštěvníkům. Návrhy jsou zaměřeny také na podporu regionálního rozvoje cestovního ruchu Klatovska.

Jako hlavní návrh byla doporučena prohlídková trasa po hradě Klenová. Cílem trasy po hradě Klenová je upozornit na zajímavé místo v regionu a podpořit tak jeho rozvoj. Jasným cílem je také zvýšení návštěvnosti Klenové. Trasa rovněž nabídne nové možnosti trávení času na Klenové a trávení volného času obecně. Trasa prohlídky by měla kopírovat časový postup výstavby hradu. Což v praxi znamená zahájení prohlídky u prvních základních kamenů hradu až po současnost. Součástí projektu trasy po hradě je návrh průvodcovského textu, propagačních materiálů a informačních tabulí. Celkové náklady na trasu po hradě by neměli přesáhnout 71 000 Kč. Jako další návrhy byli uvedeny dětské prohlídky po hradě, doplňkové akce v sezóně i pro mimosezónní období, dále byla doporučena spolupráce s jinými institucemi (cestovní kanceláře, školská zařízení, konkurence) a nový přednáškový sál.

Klenová má dobré předpoklady stát se významnou památkou ať již v regionálním významu, kam směle směřuje, tak v celostátním.

12 Summary

Klenova is situated in the shadow of the main tourist attractions. In this locality there are two expressive tourist places: historical premises (ruin of medieval castle, chateau, which was built in the 19th century, historical granary and villa) and gallery of modern art. The aims of this work were: mutual comparison of sense of localization of two expressive tourist places in the same place and it all with the regard for their usage in travel movement and improvement of regional development. Visitors of both places interfering in the only one area were compared by the help of analyse.

When visitors of castle and chateau choose their favourite activities on Klenova, they prefer guide way of chateau, individual visit of castle, while visitors of gallery prefer connection of nature and art and exhibitions and vernissages. More than a half of visitors of castle and chateau took a view of gallery. 71 % of visitors, who want to visit mainly gallery wouldn't visit Klenova, when there wasn't gallery. There were found out differences especially in activities, which visitors prefer, in classification of provided services and in other factors, when visitors of castle, chateau and gallery were compared. More frequent visitors are tourists wanting to visit castle and chateau, who were 81% in questionnaire investigation. Both groups use as the most frequent source of information about Klenova verbal information from friends, own knowledge and considerably also internet. Both groups visit Klatovy like another tourist place in region. Visitors of castle and chateau appreciate provided services better than visitors of gallery. About future visit of Klenova reason more visitors of gallery.

On the basis of ascertained information were elaborated suggestions of procurations, which would cause attracting of more visitors. Endeavours of these suggestions are to get Klenova to subconsciousness of general public and to put near modern art in gallery to standard visitors. As main suggestion was chosen guide way of castle.

As the main suggest was recommended guide tour of castle Klenova. Klenova has good expectation to become significant sightseeing not only of regional signification, but also of state wide signification.

13 Seznam použité literatury

13.1 Literatura

- Biskup, J. *Z šera minulosti I. – Pověsti klatovského kraje*. Klatovy: Nakladatelství Ot. Čermáka, 1936.
- Biskup, J. *Z šera minulosti II. – Pověsti klatovského kraje*. Klatovy: Nakladatelství Ot. Čermáka, 1937.
- Brych, V., Rendek, J. *České hrady, zámky a tvrze*. Praha: Ottovo nakladatelství, 2006.
- Čížek, J. *Hrady a zámky v Čechách A-Z na cesty*. Praha: Olympia, 1986.
- Disman, M. *Jak se vyrábí sociologická znalost*. Praha: Karolinum, 2000.
- Durdík, T., Sušický, V. *Zříceniny hradů, tvrzí a zámků – Západní Čechy*. Praha: Agentura Pankrác, 2005.
- Fišer, M. *Hrad a zámek Klenová = Die Burg und das Schloss Klenová = Castle and Chateau Klenová*. Klatovy: Dragon Press, 2001.
- Flašarová, M., Hájková, M., Kašička, F. *Projekt záchrany Klenová*. Klatovy: Galerie Klatovy/Klenová, 1996.
- Heber, F.A. *České hrady, zámky a tvrze. První díl, Západní Čechy*. Praha: Argo, 2002.
- Herout, J. *Jak poznávat kulturní památky*. Praha: Mladá fronta, 1986.
- Hesková, M., Beránek, J., Dvořák, V., Novacká, L., Oriška, J. *Cestovní ruch pro vyšší odborné školy a vysoké školy*. Praha: Fortuna, 2006.
- Hrala, V. *Geografie cestovního ruchu*. Praha: Idea servis, 2005.
- Hudečková, H., Kučerová, E., Kříž, L. *Metodologie sociologického výzkumu pro nesociology*. Praha: ČZU, 2004.
- Kašička, F. *Klenová - Stavební proměny hradního souboru v dávné i nedávné minulosti: 30 Let Galerie Klatovy - Klenová*. Klatovy: Dragon Press, 1995.
- Kesner, L. *Marketing a management muzeí a památek*. Praha: Grada Publishing, 2005.
- *Koncepce státní politiky cestovního ruchu*. Praha: MMR ČR, 2004.
- Kopp, J. *Úvod do regionálního výzkumu*. Plzeň: ZČU, 2001.
- Kumpera, J. *Západní Čechy od A do Z*. Praha: Beta-Dobrovský & Ševčík, 2003.
- Mag consulting. *Domácí versus zahraniční dovolená: COT Business, 2004, č.3*.

- Mariot P., Müllerová, V. *Zeměpis cestovního ruchu*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1992.
- Maryáš, J., Vystoupil, J., Mládek, J., Řehák, S. *Ekonomická geografie I*. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2001.
- Oriška, J. *Technika služeb cestovního ruchu*. Praha: Idea servis, 1999.
- Pásková, M., Zelenka, J. *Cestovní ruch - Výkladový slovník*. Praha: MMR ČR, 2002.
- Podhorský, M. *Plzeňský kraj*. Praha: Freytag & berndt, 2004.
- *Pošumaví - Klatovsko* : turistická mapa. Zádveřice: SHOCart, 2002.
- *Program rozvoje cestovního ruchu v plzeňském regionu*. Ostrava: IRP (Institut rozvoje podnikání), s. r. o., Enterprise plc, 2002.
- Ryšavý, V. *Stavebně historický průzkum Klenová (okr. Klatovy) zámek: 30 Let Galerie Klatovy – Klenová*. Klatovy: Dragon Press, 1995.
- *Sborník prací z historie a dějin umění. – Klenová*. Klatovy: Galerie Klatovy / Klenová, Historická společnost Klatovy, 2004.
- Sedláček, A. *Hrady, zámky a tvrze království českého IX., Domažlicko a Klatovsko*. Praha: Argo, 1996.
- *Strategie rozvoje mikroregionu Úhlava*. Plzeň: Regionální rozvojová agentura Západní Čechy, o.p.s., Centrum pro komunitní práci Západní Čechy, Sdružení mikroregionu Úhlava, 2000.
- Šmerák, V. *Plzeňský kraj atraktivní - regenerace prostoru*. České Budějovice: Protisk, 2003.
- Štěpánek, V., Kopačka, L., Šíp, J. *Geografie cestovního ruchu*. Praha: Karolinum, 2001.
- *Turistický lexikon Česko*. Zádveřice: SHOCart, 2005.
- Úlovec, J. *Hrady, zámky a tvrze Klatovska*. Praha: Libri, 2004.
- Ulrichová L. *Postavení hradů a zámků v cestovním ruchu České republiky*: COT Business, 2001, č. 6, s. 1-7.
- *Výroční zpráva. Klenová*: Galerie Klatovy/Klenová, 2006.

13.2 Internet

- <http://www.czechtourism.cz/>
- <http://www.czso.cz/>
- <http://gkk.cz/>
- <http://www.nipos-mk.cz/>
- <http://www.mis.cz/>
- <http://www.sumavanet.cz/>
- <http://www.turisturaj.cz/>
- <http://www.plzensky-kraj.cz/>

14 Seznam tabulek, obrázků a příloh

Obrázek č. 1: Pohlaví respondentů.....	14
Obrázek č. 2: Věk respondentů.....	15
Obrázek č. 3: Nejvyšší dosažené vzdělání respondentů.....	15
Obrázek č. 4: Trvalé bydliště respondentů podle krajů.....	16
Obrázek č. 5: Porovnání návštěvnosti v minulých letech podle týdnů.....	27
Obrázek č. 6: Oblíbené aktivity návštěvníků hradu a zámku.....	37
Obrázek č. 7: Pokud byl hlavním důvodem návštěvy zámek a hrad, prohlédl si respondent i galerii.....	38
Obrázek č. 8: Informační zdroje návštěvníků hradu a zámku.....	39
Obrázek č. 9: Hodnocení poskytovaných služeb návštěvníky hradu a zámku.....	40
Obrázek č. 10: S kým návštěvník hradu a zámku přicestoval.....	41
Obrázek č. 11: Trvalé bydliště návštěvníků hradu a zámku.....	42
Obrázek č. 12: Oblíbené aktivity návštěvníků galerie.....	44
Obrázek č. 13: Pokud byl hlavním důvodem návštěvy galerie, prohlédl si respondent i zámek a hrad.....	45
Obrázek č. 14: Informační zdroje návštěvníků galerie.....	46
Obrázek č. 15: Hodnocení poskytovaných služeb návštěvníky galerie.....	46
Obrázek č. 16: S kým návštěvník galerie přicestoval.....	48
Obrázek č. 17: Trvalé bydliště návštěvníků galerie.....	49
Obrázek č. 18: Vzájemný vztah hlavního důvodu návštěvy, zájmu o umění a o druhou atraktivitu.....	50
Obrázek č. 19: Porovnání oblíbených aktivit podle zájmu o umění.....	51
Obrázek č. 20: Porovnání oblíbených aktivit podle důvodu návštěvy.....	52
Obrázek č. 21: Porovnání informačních zdrojů podle zájmu o umění.....	53
Obrázek č. 22: Schéma trasy po hradě.....	70
Tabulka č. 1: Komerční a nekomerční využití Klenové.....	25
Tabulka č. 2: Návštěvnost Klenové v jednotlivých letech.....	27
Tabulka č. 3: Hlavní důvod návštěvy Klenové.....	37
Tabulka č. 4: Další navštívené atraktivity v regionu návštěvníky hradu a zámku.....	41
Tabulka č. 5: Další navštívené atraktivity v regionu návštěvníky galerie.....	47
Tabulka č. 6: Porovnání oblíbených aktivit podle zájmu o umění.....	51
Tabulka č. 7: Porovnání oblíbených aktivit podle důvodu návštěvy.....	52
Tabulka č. 8: Porovnání informačních zdrojů podle hlavního důvodu návštěvy.....	53
Tabulka č. 9: Porovnání navštívených turistických atraktivit podle hlavního důvodu návštěvy.....	54
Tabulka č. 10: Porovnání navštívených turistických atraktivit podle zájmu o moderní umění.....	54
Tabulka č. 11: Porovnání hodnocení poskytovaných služeb podle hlavního důvodu návštěvy.....	55
Tabulka č. 12: Porovnání hodnocení poskytovaných služeb podle zájmu o moderní umění.....	55
Tabulka č. 13: Porovnání úvahy o pakované návštěvě podle důvodu návštěvy.....	56
Tabulka č. 14: Rozpis nákladů na vytvoření trasy.....	79
Příloha č. 1 Návrh – trasa po hradě.....	68
Příloha č. 2: Fotografie Klenové.....	80
Příloha č. 3: Postavení Klenové v ČR, v Plzeňském kraji a klatovském okrese.....	83
Příloha č. 4: Model Klenové.....	84
Příloha č. 5: Provoz Klenové.....	85
Příloha č. 6: Přehled akcí na Klenové.....	86
Příloha č. 7: Mapa konkurence.....	88
Příloha č. 8: Internetové zdroje o Klenové.....	89
Příloha č. 9: Analýza ubytovacích a stravovacích zařízení.....	90
Příloha č. 10: Mapa ubytovacích a stravovacích zařízení.....	93
Příloha č. 11: Mapa cyklotras.....	94
Příloha č. 12: Dotazník.....	95

Přílohy

Příloha č. 1 Projekt – trasa po hradě.

Popis trasy

Trasa prohlídky by měla kopírovat časový postup výstavby hradu. Což v praxi znamená zahájení prohlídky u prvních základních kamenů hradu až po současnost. Vzhledem k zchátralým částí hradu bude nutno návštěvníkům přiblížit původní podobu v jednotlivých stoletích. Pro lepší představu by bylo vhodné nainstalovat panely s náčrtky původní podoby.

Vzhledem k výhledu z hradu je potřeba přiblížit návštěvníkům historické stavby v okolí - např. zámek Týnec, tvrz Opálka, kostel sv. Jiří ve Strážově, kostel sv. Martina v Klatovech na Hůrce, historické centrum Klatov a dále krásný výhled na panoráma Šumavy a Bavorského lesa. Průvodce by měl informovat o významných osobnostech, které na Klenové žili, nebo ji vlastnili a které se zapsali do dějin celého státu. Prohlídka by měla být dále doplněna pověstmi, které se vztahují ke Klenové. Pověsti mají nesporný půvab a oživují výklad, zejména vztahují-li se k zvláště výrazné části památky nebo přírodnímu útvaru v sousedství hradu. (*Herout 1986*). Pověsti i informace o vyhlídkách by měli být upravovány a vhodně voleni průvodcem. V průvodcovském textu musí být uvedeno více možností aby výklad mohl být obměňován a uspokojil i návštěvníky, kteří Klenovou navštívili již vícekrát.

Realizace trasy si vyžádá následující aktivity

1. Příprava trasy - vytvoření průvodcovského textu
2. Příprava textů a fotografického materiálu, zajištění dobových obrázků hradu
3. Překlad textů do anglického, německého a holandského jazyka
4. Grafické zpracování podkladů, tvorba nátisku informačních tabulí
5. Grafické zpracování podkladů, tvorba propagačního materiálu
6. Dotvoření internetových stránek s virtuální prohlídkou hradu
7. Závěrečná korektura, tisk informačních tabulí a propagačního materiálu
8. Úprava přístupových cest k místům na hradě, zajištění bezpečnosti proti pádu,...
9. Výroba a osazení informačních tabulí
10. Otevření trasy

Vybavení trasy

Informační tabule

U začátku prohlídky – prosklená orientační tabule o rozměrech 100 x 150 cm na ní:

- Celkově prohlídková trasa, s jednotlivými zastávkami
- Vyznačené místo, kde se nacházíme

Na každé zastávce - tabule o rozměru 60 x 80 a tloušťce 7 mm potažená fólií

s plnobarevným tiskem a uzavřením fólií s ultrafialovým filtrem na ní:

- Vyznačené místo, kde se nacházíme
- Historická vyobrazení hradu – pro lepší představu návštěvníků

Průvodcovské texty pro zahraniční návštěvníky

- Anglicky
- Německy
- Holandsky

Tištěný propagační materiál na trasu po hradě

- Jednalo by se o skládačku A4 o šesti stránkách.
- Návrh
- Materiál by měl obsahovat adresu, údaje o otevírací době, vstupném, údaje o dopravním spojení. Nezbytnou součástí by měla být mapka se zakreslením polohy Klenové. Přitažlivost propagačního materiálu zvýrazní fotografie hradu.
- Turistům při rozhodování o návštěvě jistě pomůže, když v propagačním materiálu budou zmíněny zvláštní atraktivita hradu – např. hranolová věž s žalářem, nově zpřístupnělé purkrabství.
- Propagační materiál by byl dostupný v informačních centrech v regionu.
- Výtisk vstupenek, v případě, že by nebyl okruh po hradě zahrnut do jedné trasy společně se zámekem.
- Virtuální prohlídka po nové trase hradu prezentovaná na Internetu.

Časový rozpis trasy

Prohlídka hradu by měla trvat 30 – 45 minut. Doba prohlídky by měla brát ohled na skupinu, neboť v případě větší skupiny se dají předpokládat delší přesuny mezi jednotlivými zastávkami a také častější dotazy.

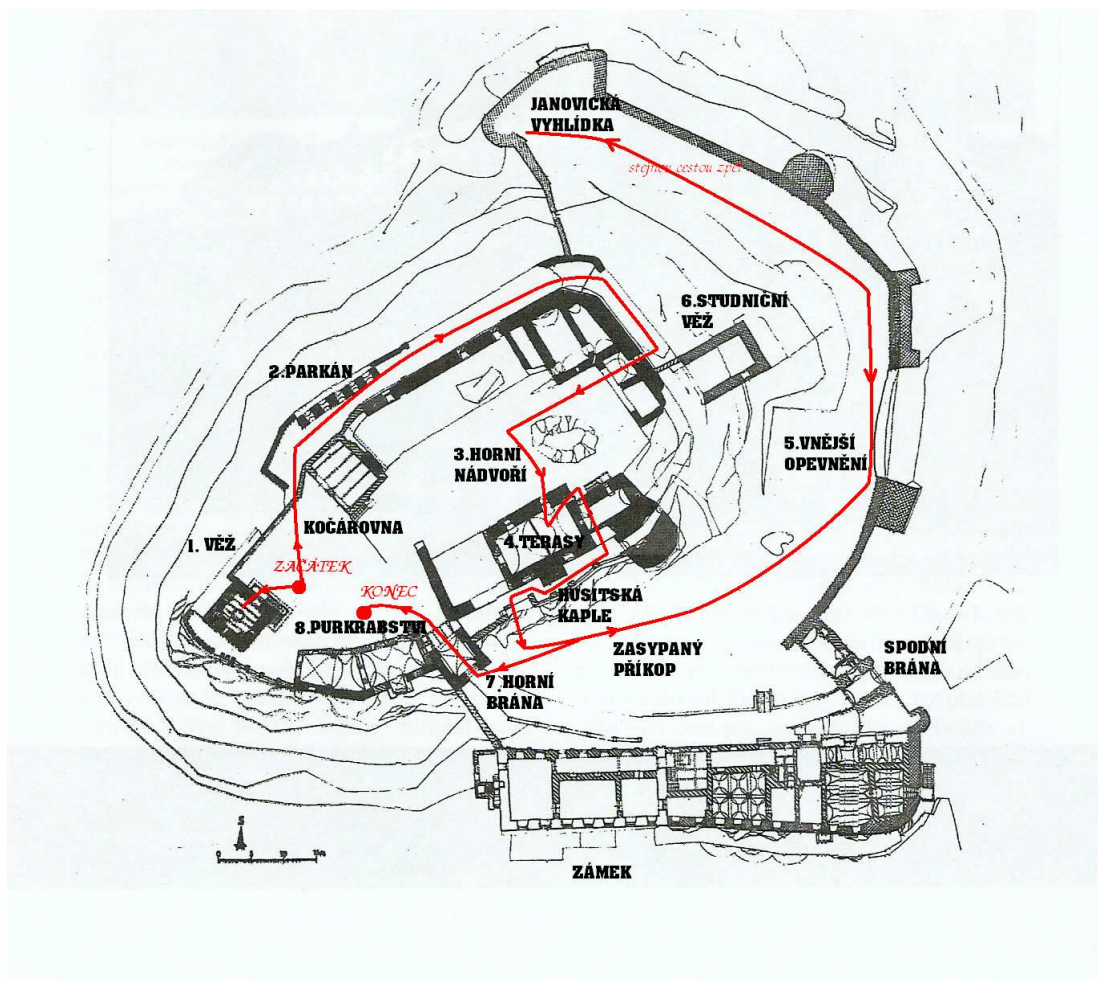
Organizace

Průvodci – na trasu po hradě budou vyčleněni dva průvodci, kteří mimo nastudované průvodcovské texty ovládají historii i zajímavosti, které se týkají hradu a jsou schopni odpovědět na dotazy návštěvníků.

Návaznost prohlídek – trasa po hradě by měla časově navazovat na trasu po zámku, popřípadě purkrabství. Důvodem je to, aby návštěvníci nečekali dlouhou dobu mezi jednotlivými prohlídkami. Jistou možností je spojení těchto dvou prohlídek tak, že by po prohlídce hradu navazovala prohlídka purkrabství a na ní hned prohlídka zámku s galerií. Tento způsob je ovšem problematický z časového hlediska, neboť takto organizovaná trasa by trvala minimálně hodinu až hodinu a půl, což by především pro děti bylo velice náročné.

Mapa trasy (Obrázek č. 22)

Obrázek č. 22: Schéma trasy po hradě.



Podklad: Úlovec, zpracování vlastní.

Průvodcovský text – popis trasy

1. Úvod prohlídky u hranolové věže

Hrad Klenová byl založen v blízkosti královského města Klatov, na kopci nad jiným hradem, Janovicemi. Byl postaven na osamělé strmé skále ze dvou stran obtékané Jelenkou, přítokem řeky Úhlavy. Přesnou dobu založení hradu neznáme, dá se ovšem předpokládat, že byl založen v období založení města Klatov, tj. kolem roku 1253. Jméno Klenová, původně mající tvar Klenový, zřejmě náleželo vrchu pokrytému klenovým lesem, tedy listnatým lesem s převahou javorů.

Gotický hrad byl vystaven opodál zemské stezky, vedoucí údolím Úhlavy a Černé Řezné z Čech. Doplňoval tak soustavu pohraničních hradů v této části pomezí hvozdu, k níž náležely i hrady Pajrek a Komošín a konečně i rozsáhlé tvrze Opálka, Janovice, Bystřice a Dolany. Majiteli hradu byli páni z Klenového a Janovic, kteří patřili k významným českým rodům a zmínky zasluhuje již první z nich, Bohuslav, jehož r. 1291 král Václav II. jmenoval do poselstva zastupujícího českou stranu v jeho sporu s bavorským vévodou Ludvíkem. Tento rod měl ve svém znaku šachovnici. Ke vzniku tohoto znaku se váže pověst.

Pověst 1

Holub z Klenové, bojechtivý rytíř, protáhl všemi zeměmi tehdejšího známého světa a vykonal též pouť do Palestiny, putoval do Egypta a prošel křížem kráží severní Afrikou. Při hledání dobrodružství přišel také jednoho dne do království mouřenínů, kde se všude setkával se zvláštní zprávou, v níž královská dcera, vyzívala veškeré rytířstvo ke klání v šachové hře. V šachu byla považována za nepřemožitelnou. Náš rytíř sice nevyjel do světa proto, aby hrál šachy, ale protože v této ušlechtilé hře měl jisté zkušenosti, rozhodl se, že toto dobrodružství podstoupí. Jak se slušelo a patřilo, složil u dvora své poklony, a když přijímal navrhovanou soutěžní partii, otázal se skromně, jaká je vypsána odměna pro vítěze a jaký osud čeká poraženého. Tu se dozvěděl, že podle starého obyčeje vítěz musí poraženému omlátit šachovnici o hlavu a že toto právo princezna znamenitě ovládá. Holub otevřel hru, postupoval při každém tahu velmi opatrně, a tak se mu podařilo půvabnou soupeřku zmást. Když dal mat, rychle, ale šetrně hodil šachovnici po mladé ženě a spěchal do svého útulku, aby se připravil na další cestu. Král však pro něho poslal, ponechal si ho u dvora a požádal o pomoc proti zpupnému sousedu. Když se Holub po čase vrátil vítězně zpět, věnoval mu král vzácný štít, na němž byla zobrazena žena v bílém atlasovém rouchu, mouřenínka s korunkou na hlavě a v ruce držela šachovnici. Byla to vzpomínka na statečného Čecha, který nad ní zvítězil. Holub pak šťastně přinesl tento štít

do své vlasti a později svolil, aby jeho bratr v Pajreku dal polovinu šachovnice do erbu. A tak se oba bratři stali předky rytířů z Klenové a Janovic.

Ve 13. století měl hrad dvoudílnou dispozici. V nižší části chránila hrad hranolová věž, u které se nyní nacházíme. Mimo další hospodářskou zástavbu tu byla na jihu vstupní brána patrně rovněž s věží. Od počátku byl budován i hluboký příkop, vytesaný po obvodu hradu.

U hladomorny

Hranolová věž má pod terénem kruhový tvar, ten je přístupný otvorem v klenbě. Věž byla přístupná prvním patrem po můstku z hradby přilehlého paláce. Její čtverhranný tvar je v Čechách méně obvyklý a svědčí o vlivu podunajské hradní architektury. Dříve tato věž sloužila jako hradní vězení. K věži se váže několik pověstí a označují především jednoho z majitelů Příbík z Klenové jako toho, jenž tento žalář nejčastěji plnil nevinnými oběťmi šarvátek.

Pověst 2

Podle pověsti upadl bojechtivý Příbík do strašného nepřátelství se svými sousedy Bohuslavem, Rackem a Janem z Janovic. V boji se mu podařilo chytit a uvrhnout je do hladomorny napospas smrti hladem. Když tři bratři viděli, že jim z tohoto hlubokého hrobu nikdo lidskými silami nemůže pomoci a milý Pán Bůh ponechává všechny prosby nepovšimnuté, uchýlili se k poslední pomoci, k podzemním silám a prosili čerta o záchranu. Nejvyšší vládce pekel se osobně objevil v hladomorně a vystrašeným bratřím řekl, že je chce zachránit, když se jeden z nich obětuje a poletí s ním do pekla. Bratři se zpočátku této nabídky zalekli, ale hlad a strašné místo a zvláště brzká nevyhnutelná smrt je donutily, že se smlouvou souhlasili a začali mezi sebou losovat, o to, kdo půjde do spárů Satana. Los padl na nejmladšího rytíře Jana, který se dal k dispozici čertu. Zdí se náhle rozestoupily a zajatci vyšli na svobodu. Satanáš však uchopil svoji oběť a vznesl se s ní vysoko do vzduchu. Jan hlasitě křičel a v pekelné nouzi si vzpomněl na svého patrona, svatého Leoparda, který jej již dříve mnohokrát zachránil z nepřátelského nebezpečí. Tu viděl, jak se světec zjevil se strašlivým karabáčem a začal s Belzebubem bojovat, ten po chvíli boje svoji kořist pustil, ale na rozloučenou mu vyřal takový políček, že Jan se třemi vyraženými zuby spadl na zem a tam zůstal ležet. Když se probral učinil slib, že na tomto místě postaví kapli k počtě svého ochránce. Kaple sv. Leoparda u Uhliště, západně od Nýrska dodnes dokládá, že Jan slib dodržel.

Pověst 3

Druhou podobnou událost vypráví Hájek ve své České kronice následovně: Kolem roku 1447, když se Přibík dozvěděl, že polští mniši procházejí jeho vesnicemi, nechal je zatknout. Když mu je přivedli, zeptal se, odkud jsou a kam směřují. Odpověděli mu, že je poslali z jednoho kláštera v Krakově do Bavorska k tamnímu představenému, protože v Krakově bratři jejich řádu mají nouzi. Když je vyslechl a prohlédl jejich psaní, řekl, že dopis je falešný a podvodný, a zda nemají ještě jiný. Když odpověděli, že ne, nechal je do naha vysvléci a jejich oděvy prohledat. Nic se však, dal je tedy uvěznit, poslal pro kata a nařídil je strašně mučit. Tázal se, zda nebyli posláni pražskou kapitulou do Říma, aby zabránili Rokycanovi stát se biskupem. Když jim nemohl nic dokázat a pochopil, že se jim stalo bezpráví, nechal je hodit do věže a vyhladovět. Mniši již z hradu nevyšli. Utrpení bylo příliš veliké a ti, kteří přece vydrželi, byli nadále uvězněni.

Od té doby slýchávají lidé v podhradí za zimních večerů vycházeti ze hradu pláč a naříkání, jindy zase andělské zpěvy. Jindy byly spatřeny před bránou hradu tmavé postavy, které smutně hleděly do dálky, nejde-li již z Polska posel, který by je z vězení vyvedl.

Nyní vystoupáme do prvního patra, kde si můžete prohlédnout expozici galerie moderního umění. *Informace podle výstavy.*

Vyhlídky 1

Tato vyhlídka byla zpřístupněna nově v roce 2006. Je zde krásný výhled na Šumavu, Bavorský les a Chodsko. Dále zde vidíte městečko Strážov s původně raně gotickým kostelem sv. Jiří. Tento kostel byl založen na konci 13. století a jeho věž měřící téměř 50 metrů byla dostavěna v 19. století. Dále je zde vidět radnice s věží a hodinami, která byla postavena v roce 1858 na místě původního vyhořelého radního domu. Interiéry radnice zdobí rozměrná plátna loveckých zátiší, která obecnímu úřadu věnoval akademický malíř Václav Soušek. Toto městečko bylo v minulosti významné těžkou stříbra (15. a 16. století) a později v 19. a 20. století proslulo krajkářstvím. Štoly s pozůstatky po středověkém dolování stříbra jsou přístupné ze sklepů některých domů v nejstarší části obce.

Vyhlídky 2

Dále je zde možno vidět tvrz Opálka z roku 1392, která byla renesančně a později barokně upravena. Dominantou tvrze, někdy označované i jako hrad, je velká hranolová obytná věž, obklopená částečně zachovanými příkopy a zbytky hradebních zdí. Hradební zeď tvořila nepravidelný ovál, snad podle něj získala tvrz jméno Opálka.

Po sestupu z věže upozornit na barokní sochy svatých, které byly na Klenovou přeneseny ze zámku v Bystřici nad Úhlavou.

2. Parkán

Kolem hradu dále obíhal parkánový ochoz. Na severozápadním bloku musel být založen na klenutých obloucích. Tyto oblouky původně nebyly patrné, neboť byly obestavěné vnější zdí, po jejím zhroucení jsou však dobře patrné z pohledu z vnějšku hradu od hradního příkopu, jak se o tom sami můžete přesvědčit, když hrad obejdete po venkovním valu.

Celek obklopoval příkop s valem, zčásti vylámaný ve skále, jenž se dosud zachoval téměř kolem celého obvodu hradu s výjimkou dolního nádvoří před zámkem, kde byl v 19. století zasypán.

Návštěvníci si sami projdou parkán, průvodce vyčká u východu z parkánu.

3. Horní nádvoří, sklepy

Na tomto místě na skalnatém pahorku, kde nyní vidíte sochu od Josefa Rhóny - Rytíř s drakem, stála zřejmě ve 13. století druhá hradní věž. Podobu věže ani nejstaršího paláce vzhledem k radikální pozdně gotické přestavbě neznáme. Za vlády Lucemburků se předpokládá intenzivní stavební činnost, zejména v severovýchodní části horního hradu nad zachovalými sklepy. Do této doby lze klást navýšení hradu s ochozem, jehož zbytky byly objeveny na několika místech a při nedávné rekonstrukci přiznány ve zdivu.

Nyní si návštěvníci mohou prohlédnout sklepy, pokud je zde umístěna expozice moderního umění informovat o ní.

4. Terasy

Nyní se nacházíme na zřícenině hradního paláce, která obklopoval malé obvodové nádvoří a který spolu s hranolovou věží tvoří nejstarší jádro hradu. Poměrně nejlépe se zachoval jižní palác, kde nyní stojíme, z něj vystupuje do předhradí pravoúhlý arkýř, tzv. husitská kaple. Zde si můžete povšimnout zachovalé gotické křížové klenby, poslední zbytek gotického zaklenutí na hradě. V jejím svorníku je dodnes patrná kamenická značka. Kromě kaple se zde nacházel v prvním patře velký sál. Se sálem po obou stranách sousedily menší místnosti Jihovýchodní nároží paláce chrání mohutná půlválcová bašta, která v patře přechází v osmihran. Po jejím zřícení byl prostor upraven v 19. století na vyhlídkovou terasu.

Vyhlička 3

Z teras je krásný výhled na ves Týnec s několika pozoruhodnými památkami. Hlavní památka je vrcholně barokní zámek, který byl v roce 2001 rozpoznán jako dílo italského architekta Giovanni Batisty Alliprandiho ze začátku 18. století. Ve 30. letech 20. století zde jako host stavitele Jaroslava Polívky pobýval grafik a spisovatel Josef Váchal. Po mnohaleté devastaci se zámek dnes nachází v soukromých rukou a byla započata jeho renovace na centrum současného umění. Další památkou je Kostel Nanebevzetí Panny Marie (14. století) s barokní věží, který je obklopen hřbitovem s rodinnou hrobkou Kolovratů a hrobem Vilmy Vrbové –Kotrbové, významné malířky a poslední majitelky Klenové.

Vyhlička 4

Další pozoruhodností, kterou můžete spatřit z teras je kostel sv. Martina na Hůrce u Klatov. Kostel byl postaven na počátku 13. století na západním svahu kopce Hůrka jako farní kostel obce Beňovy. Obec Beňovy je jednou z nejstarších obcí na Klatovsku a byla založena dříve než Klatovy. Tehdy byl gotický a hrazený (zbytky hrazení a příkopu jsou na západní a severní straně). V letech 1735 - 1748 byl přestavěn v jednoduchém barokním slohu

Sejít po schodech k spodnímu opevnění.

5. Na opevnění

Kromě jednoduché hradební zdi byl hrad opevněn jenom příkopem a valem. Toto opevnění hradu, který byl zejména od východní strany poměrně lehce přístupný, však nemohlo vyhovovat v 15. století, které se vyznačovalo značným rozmachem palných zbraní. Proto byl nucen jeho tehdejší držitel, Přibík z Klenové a Janovic, pomýšlet na stavbu důkladnějšího opevnění, s nímž byla spjata též důkladná přestavba celého hradu. Opevnění hradu patřilo v polovině 15. století k nejvyspělejším v Čechách a později se používalo zejména při stavbě městských opevnění, jak je možno vidět i na hradbách nedalekých Klatov.

Přibík z Klenové

Přibík z Klenové byl známý husitský válečník. Na počátku husitské revoluce byl stoupencem Husovým. Roku 1426 se účastnil dobytí města Stříbra, které pak zůstalo jeho majetkem až do konce husitských válek. Ale roku 1432 uzavřel s rožmberskou stranou příměří a roku 1434 přestoupil na víru podjednou. Na straně husitů byl ještě při obléhání Plzně, kde bylo jeho obojetné jednání odhaleno a Přibík byl nucen uprchnout. Také na

straně císaře Zikmunda osvědčil své vojenské umění. Nebyl však jenom válečník, ale i politik, který jako jeden z prvních vystoupil proti králi Jiřímu z Poděbrad.

Významným stavebním počinem Přibíka z Klenového bylo další posílení opevnění. Vnější linie pozdně gotického opevnění využila stávající val, který obemykal v širokém oblouku čelo hradu. Val byl obezděn z vnější strany hradbou, z níž vyčnívaly minimálně čtyři plně masivní bašty umožňující boční palbu. Zevně jej ještě obíhal příkop a nový vnější val. Hrad tak získal mohutný štít, odolný proti nepřátelské dělostřelbě a současně i dostatečný prostor pro postavení vlastních palebných prostředků na koruně valu. Bašty ovšem neměly pouze funkci vojenskou ale soužili jako opěrná konstrukce postupně se vychylujícího zdiva.

Vyhlídky 5

Nyní se nacházíme na tzv. janovické vyhlídce, která byla nově vybudována v 19. století v poněkud atypickém tvaru.

Zde je možný výhled na městečko Janovice nad Úhlavou. Zde se nachází kostel sv. Jana Křtitele se vzácnou gotickou výmalbou presbytáře. Z nedaleké tvrze, v níž sídlili páni z Janovic (blízcí příbuzní pánů z Klenové), zbylo jen tvrziště (později hřbitov), obklopené příkopem. 1 km od Janovic se nachází novogotický zámek Veselí z konce 19. století, který je dnes zcela zdevastovaný.

Tankodrom a kasárna (možné zařadit na hranolovou věž)

Město Janovice jsou rovněž historicky spjata s armádou. Místní kasárna, která patřila k největším a nejmodernějším v celé České republice, proslavili především „Černí baroni“ autora Miroslava Švandrlíka. Tradice vojenského města byla ukončena 15.10.2004, kdy bylo rozhodnuto o ukončení činnosti janovické posádky. Jako památka na armádu zde zůstal objekt bývalých kasáren o rozloze cca 45 hektarů. Město objekt převzalo do vlastnictví a rozhodlo se, že se pokusí jej znovu oživit. Po převzetí byl celý objekt pronajat developerské firmě, jejímž hlavním úkolem je zajistit ve spolupráci s městem rozvoj areálu, dnes nazývaného „Rozvojová zóna Janovice nad Úhlavou“.

6. Studně

V čelní frontě hradního jádra se nachází čtverhranná bašta či studniční věž, vysunutá z parkánu hluboko do příkopu, Tato věž je nepřístupná, neboť se využívá jako studna pro zámek a restauraci dodnes.

Pověst 4

Podle pověsti jsou na dně studně ukryty klíče. Tyto klíče jsou od pokladu, který je ukryt v nedaleké dnes již zřícenině hradu Pajrek.

Dojít spodem k hradní bráně.

Mezi tím upozornit na sochu sv. Václava od sochaře Františka Xavera Josefa Linna, který ji vytvořil na zakázku Antonína Veitha pro Klenovou v roce 1846.

7. Horní brána

S parkánovým systémem souvisí i stavení horní brány. Právě na horní bráně se ještě zachovaly stopy po padacím mostu, přestože příkop v těchto místech už neexistuje. Hradní brána skrývá v prvním patře novogotickou kapli, kterou nechal vystavět pozdější majitel hradu a zámku Eduard Stadion von Tanhausen.

8. Purkrabství

V majetku pánů z Klenového a z Janovic zůstává hrad po celé období gotiky až do počátku 16. století. Ti byli vystřídáni několika dalšími majiteli až se roku 1533 dostávají do rukou Jiřího Haranta z Polžic a Bezdržic. Ten se na Klenové trvale usadil a roku 1564 se mu zde narodil syn Kryštof Harant z Polžic a Bezdržic. O něm ale později.

Za Harantů byl hrad rozšířen o stavbu jednopatrového renesančního traktu. Budova renesančního purkrabství byla přestavěna z původně pozdně gotické kuchyně. Fasádu tohoto křídla zdobí dnes sgrafitová rustika. Alianční znaky Harantů (kohout) a pánů z Klenového a z Janovic (šachovnice) na štítě nad jižním průčelím kladou stavbu do doby mezi rokem 1561 (*rok sňatku Jiřího Haranta s Marjánkou z Janovic*) a 1584 (*rok Jiřího smrti*). Patro této budovy zabírá sál s pozoruhodnými renesančními nástěnnými malbami erbů Harantů z Polžic a s nimi spřátelené šlechty (znak Petra z Raušendorfu a z pravic, erb Diviše Měšíčka z Výškova a na Dolanech, erb Koců z Dobrše). Zvláštní místo zaujímají erby tří poručíků Kryštofa Haranta v arkýři na jižní straně sálu, zdobené půvabnou ovocnou girlandou. Jsou to znaky Wolfa Gottharda Perlara z Perlasu, Adama Přednického z Předenic a Jindřicha Janovského z Janovic.)

V současné době je patro tvořeno jedním sálem. Výmalba byla bohužel ve 2. polovině 19. století poškozována necitlivými stavebními zásahy. V roce 2004 proběhla první etapa její komplexní záchrany pod vedením akad. mal. Pavla Kobylky a v roce 2006 byla dokončena.

Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic

Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic, český šlechtic, válečník, diplomat, spisovatel a hudební skladatel, jedna z nejvýznamnějších a nejvšestrannějších osobností české společnosti přelomu 16. a 17. století, přichází na svět někdy v roce 1564 zde na hradě (mimořodem ve stejný rok jako William Shakespeare či Galileo Galilei). Svě, později tak neobyčejně široké, vzdělání Kryštof Harant získává v Innsbrucku, kde je coby páže arciknížete Ferdinanda Tyrolského ovládne sedm jazyků, vzdělá se v hudbě a výtvarných uměních, získá vynikající přehled v historii, zeměpisu a společenskovedních oborech. V roce 1584 se pak Kryštof Harant vrací do Čech a v letech 1593-97 se poté účastní válek s Tureckem. V roce 1589 se Kryštof Harant žení s Evo Černínovou z nedalekých Chudenic – manželství ale netrvá dlouho, v roce 1597 Harantova žena umírá. Později pak Kryštof Harant uzavře ještě dvě další manželství. Po smrti manželky se vydává na cestu do Palestiny, kde hodlá navštívit v Jeruzalémě Boží hrob - společníkem je mu přitom švagr Heřman Černín z Chudenic, cestu, při které navštíví oba cestovatelé italské Benátky, Palestinu a Egypt, poté Harant literárně zpracuje v cestopise nazvaném "*Putování aneb cesta z Království českého do Benátek, odtud po moři do země Svaté, země judské a dále do Egypta*" (sám přitom vybaví cestopis vlastními ilustracemi, kniha vychází v roce 1608). Po návratu je Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic přijat v roce 1599 do služeb císařského dvora Rudolfa II. Habsburského, zároveň je povýšen do panského stavu. Jako dvorský rada pak Kryštof Harant působí i ve službách Rudolfova nástupce císaře Matyáše. Později ale z jeho služeb odchází a usazuje se na hradě Pecka, kde se pak několik let věnuje hudební tvorbě. (Ve své době je Harant nejvýznamnějším českým hudebním skladatelem, dodnes jsou zachovány tři jeho skladby, a to mše a dvě moteta. V roce 1618 se Kryštof Harant, přestoupivší od katolicismu k protestantské víře, vrací do Prahy a za stavovského povstání se staví na stranu českých stavů. Po příchodu Friedricha V. Falckého na český trůn je Kryštof Harant jmenován tajným radou a prezidentem české komory. Po bitvě na Bílé hoře je pak na hradě Pecka Albrechtem z Valdštejna zadržen a uvězněn v Praze - 21. června je, jako jeden ze sedmadvaceti českých pánů, popraven na Staroměstském náměstí v Praze. Pohřben je do kostelní hrobky na hradě Pecka.

Kryštof Harant z Polžic a Bezdrůžic převzal panství na Klenové spolu se svým bratrem Adamem, jehož část zůstala v harantovských rukou, zatímco Kryštofova se dostala jeho švagrovi, opět Přibírku z Klenového.

Po Harantech, následovalo dlouhé období, během něž majitelé hrad neudržovali, až z něho roku 1737 zůstaly jen trosky obklopené dvojitým příkopem. Důvršení zkázy následovalo

během 18. a počátkem 19. století, kdy tehdejší majitelé nechali ve zříceninách lámat kámen a následně jej prodávali ke stavebním účelům.

Záchrana zříceniny přišla až počátkem třicátých let za Eduarda Stadiona z Tannhausenu a Václava Veitha. Stadion zahájil velkorysou úpravu zříceniny v romantickém duchu, která se projevila především dostavbou velké hranolové věže, která byla završena střechou s ochozem, dále zřízením dnešní první brány, kterou jste do areálu přišli, přestavbou objektů dolního předhradí na zámek a úpravou starého jižního paláce. Mezi staré předhradí a jádro byla vestavěna novogotická kočárovna a příkop na jižní straně byl zasypán – vznikl zde park. Úpravy následovaly také za Václava Veitha, který dokončil zajištění středověkých částí a dále se soustředil především na nový zámek. *O zámku více v interiérech.*

Průvodcovský text byl zpracován pomocí literatury autorů: Kašička (1995), Ryšavý (1995), Heber (2002), Úlovec (2004), Fišer (2001), Durdík & Sušický (2005), Sedláček (1996), Biskup (1936, 1937), Čížek (1986), Brych & Rendek (2006).

Rozpis nákladů na vytvoření trasy (Tabulka č. 14)

Tabulka č. 14: Rozpis nákladů na vytvoření trasy.

POPIS	CENA ZA KS	CENA CELKEM
Odměna za vytvoření trasy, návrh propagačního materiálu, práce – 60 hodin	200 Kč/hod.	12 000 Kč
Popisná tabule – potřeba 10 ks	1460 Kč	14 600 Kč
Prosklená orientační tabule	2000 Kč	2 000 Kč
Umístění informačních tabulí, práce – 5 hodin	100 Kč/hod.	500 Kč
Výtisk historických fotografií na informační tabule, rozměr 30 x 40 – potřeba 10 ks	102 Kč	1 020 Kč
Výtisk plánek trasy ,rozměr 60 x 50 potřeba 10 ks	255 Kč	2 550 Kč
Překlad průvodcovských textů do tří mutací (1 text – 4 strany)	450 Kč /1 normostrana	5 400 Kč
Výtisk průvodcovských textů pro zahraniční návštěvníky (od každé mutace 7 výtisků)	2 Kč /1 strana	168 Kč
Vytvoření a výtisk propagačních materiálů – potřeba 10 000 ks	3 Kč	30 000 Kč
Překlad propagačních materiálů do tří mutací	450 Kč /1 normostrana	450 Kč
Virtuální prohlídka trasy po hradě, prezentovaná na Internetu	1900 Kč	1 900 Kč
CELKEM		70 588 Kč

Příloha č. 2: Fotografie Klenové.

Fotografie č. 1: Hranolová věž



Zdroj: Martin Polák

Fotografie č. 2: Hrad Klenová - Jižní palác, Husitská kaple, zasypaný příkop



Zdroj: Martin Polák

Fotografie č. 3: Purkrabství



Zdroj: Martin Polák

Fotografie č. 4: Zámek



Zdroj: Martin Polák

Fotografie č. 5: Interiér zámku - rytířský sál



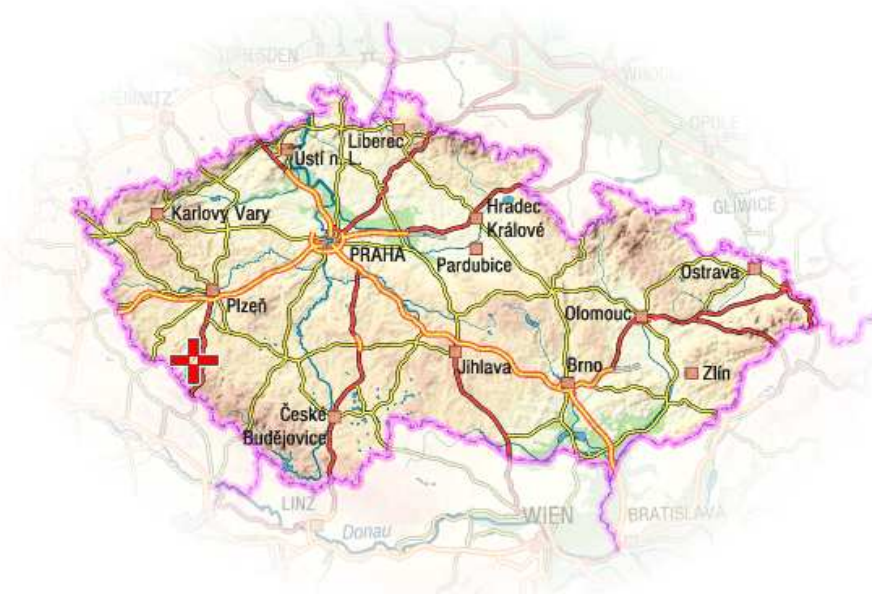
Zdroj: Martin Polák

Fotografie č. 6: Interiér zámku - svatební sál.

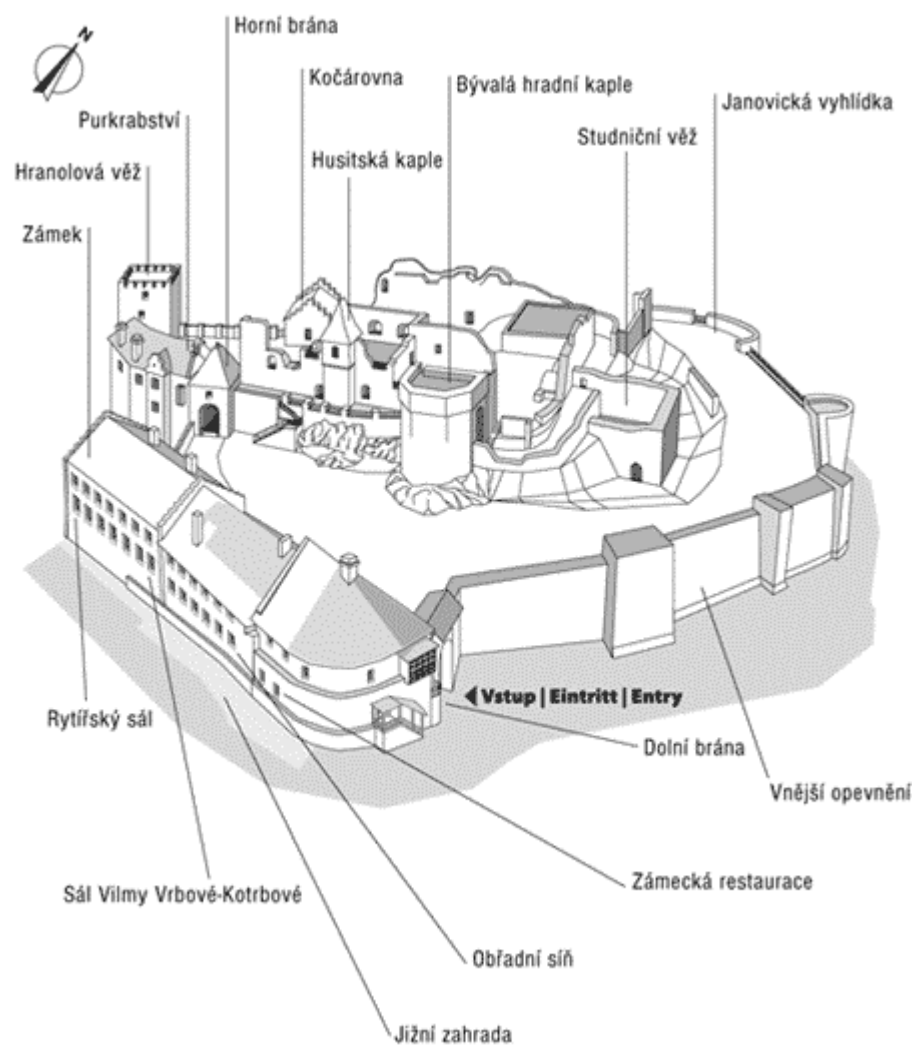


Zdroj: Martin Polák

Příloha č. 3: Postavení Klenové v ČR, v Plzeňském kraji a klatovském okrese.



Příloha č. 4: Model Klenové.



Zdroj: Galerie Klatovy/Klenová

Příloha č. 5: Provoz Klenové.

Adresa:

Galerie Klatovy/Klenová
Klenová 1
340 21 Janovice nad Úhlavou

Provozní doba:

duben, říjen	úterý - neděle	10:00 – 16:00
květen, červen, září	úterý - neděle	9:00 – 17:00
červenec, srpen	pondělí - neděle	9:00 – 18:00

Zdroj: Galerie Klatovy/Klenová

Vstupné: (platí i pro jednu návštěvu Galerie U Bílého jednorožce)

Vstupné: 60 Kč

Vstupné zlevněné: 30 Kč

Zdarma: Invalidé, děti do 6 let, studenti odborných škol výtvarného zaměření, učitelé ZŠ, SŠ a VŠ jako doprovod skupiny žáků, novináři, odborní pracovníci muzeí, galerií a památkových ústavů (AMG, RG ČR, ICOM, ICOMOS, NPU, Zváz muzeí na Slovensku).

Vstupné zahrnuje prohlídku hradu, stálé expozice v přízemí zámku a dočasných výstav (zámek, sýpka, exteriéry hradu).

Prohlídky s průvodcem začínají každou půl hodinu, trvají 40 minut a jsou v češtině.

Nabídka pokladny:

- mapy
- průvodce
- pohledy
- plakáty
- katalogy výstav
- grafické originály
- keramické objekty
- knihy s výtvarnou tematikou

Příloha č. 6: Přehled akcí na Klenové.

Výstavy

Zámek Klenová

- Cesta 2006 - 3. přehlídka výtvarných oborů základních uměleckých škol Plzeňského kraje
- Od země přes kopec do nebe... O chůzi, poutnictví a posvátné krajině

Sýpka Klenová

- Cesta 2006. 3. přehlídka výtvarných oborů základních uměleckých škol Plzeňského kraje
- Start Point 2006. Přehlídka nejlepších diplomových prací evropských výtvarných akademií

Hrad Klenová

- Christine Sabel, Šumavské reflexe
- Lukáš Rittstein, Les
- Start Point 2006. Přehlídka nejlepších diplomových prací evropských výtvarných akademií

Pravidelně se opakující akce (sympozia, festivaly, ceny)

- Osobnost roku 2005 - Výroční cena časopisu Pars
- STARTPOINT PRIZE cz - Výstava nejlepších diplomových prací evropských akademií
- CESTA - Přehlídka výtvarné tvorby žáků základních uměleckých škol Plzeňského kraje na Klenové
- CONTACTS Mezinárodní symposium vysokých uměleckých škol
- ARTFEST.cz - Festival výtvarného umění
- PODZIM GRAFIKY - Festival grafiky v kraji Josefa Váchala
- LINO - Mezinárodní symposium linorytu
- JOSEF VÁCHAL - Umělecko-historické symposium

Doprovodný program symposií a festivalů

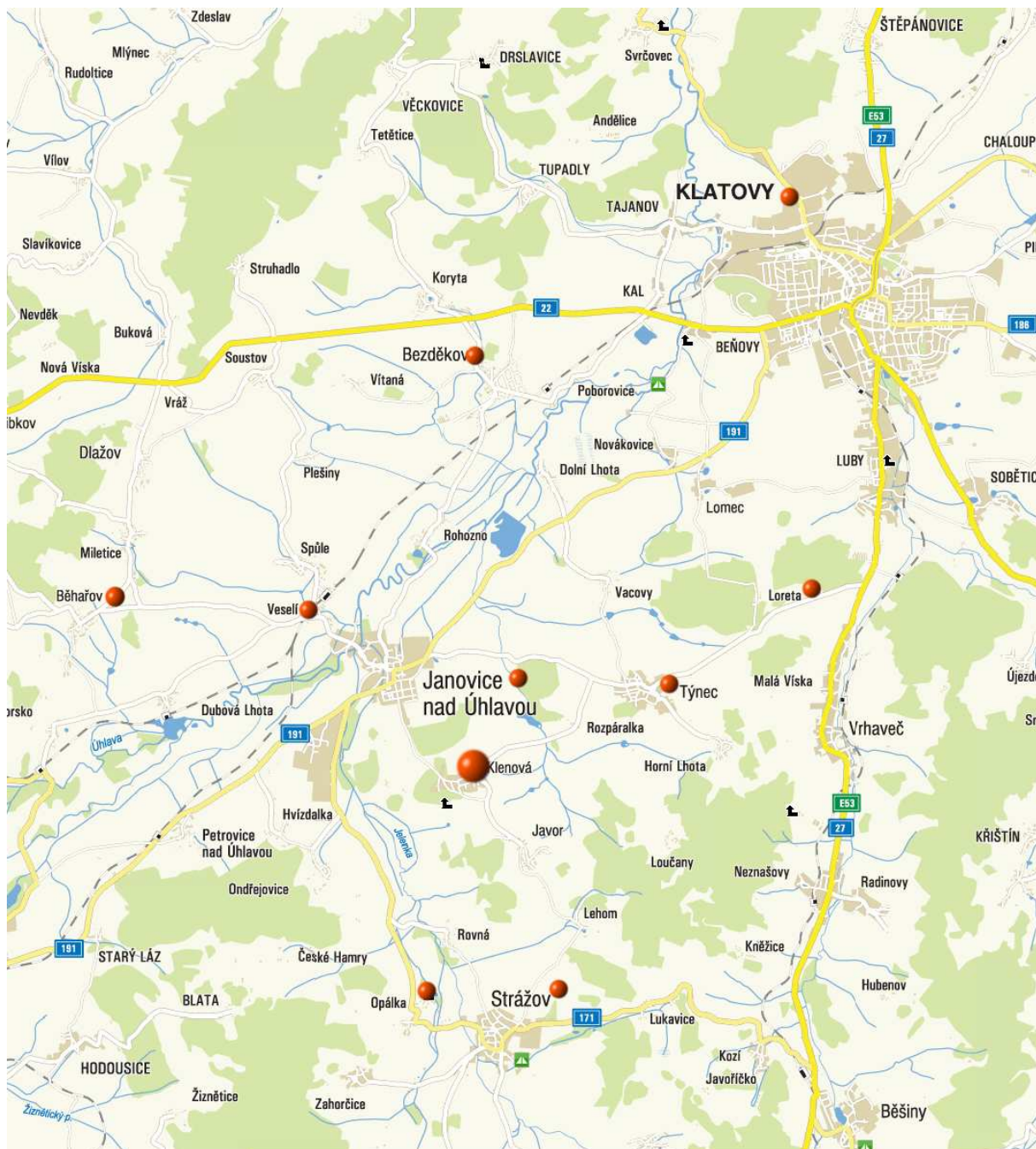
- Komentovaná prohlídka výstavy Jindřicha Růžičky, beseda s autorem
- Komentovaná prohlídka výstavy Martina Milforta, beseda s autorem
- Přednáška Víta Vlnase „Historická malba v Čechách a v Evropě“
- Komentovaná prohlídka výstav G. Fifky, I. Hostaši, beseda s autory
- Přednáška Rostislava Šváchy „Jean Nouvel“

- Výroční setkání příznivců GKK, vyhlášení ceny Osobnost roku
- Přednáška Vojtěcha Lahody „Josef Sudek“
- Přednáška Mojmíra Horyny „Baroko v západních Čechách“, představení Sborníku 4/2006
- Komentovaná prohlídka výstav ± 50, Generace 80.let a Michal Gabriel
- Přednáška Pavly Pečínkové „Vasilij Kandinskij“
- Slavnostní zakončení výstavy Cesta, předání cen nejlepším mladým výtvarníkům
- Přednáška Pavly Pečínkové „Piet Mondrian“
- Přednáška Pavly Pečínkové „Kazimír Malevič“
- Předání ceny STARTPOINT 2006, koncert skupiny Autopilot (O. Smejkal, P. Fajt)
- Komentovaná prohlídka výstavy Martina Mainera s autorem a kurátorem D. Brozmanem
- Přednáška Martina Mainera o vlastní práci
- Přednáška Jana Vičara o vlastní práci
- Přednáška Michala Pěchoučka o vlastní práci
- Přednáška Pavly Pečínkové „80. léta v českém výtvarném umění“
- Přednáška Jiřího Zemánka o výstavě Od země přes kopec do nebe...
- Přednáška Martina Zeta o vlastní práci
- Prezentace nakladatelství (Galerie Obecní dům – Vanda Skálová, KANT Karel Kerlický), možnost zakoupit výtvarné publikace se slevou
- Přednáška Pavly Pečínkové „František Kupka“
- Videopátky - Pavel Ryška uvádí přehlídku současné české videoanimace
- Přednáška Pavly Pečínkové „Bohumil Kubišta“
- Přednáška Richarda Biegela „Proměny Paříže ve 20. století, Architektura a urbanismus“
- Přednáška Rostislava Šváchy „Jacques Herzog, Pierre de Meuron“
- Videopátky - Michal Pěchouček uvádí výběr ze současného českého videoartu
- Přednáška Milana Knížáka „Umělecké dílo se rodí, žije a mělo by také zemřít – No mumification!“
- Přednáška Rostislava Šváchy „Peter Zumthor“

Akce na hradě

- Kralování na Klenové
- Klenozvání
- Den dětí

Příloha č. 7: Mapa konkurence.



Zdroj: www.amapy.cz, vlastní upravení.

Příloha č. 8: Internetové zdroje o Klenové.

www adresa	fotografie	popis historie	odkaz na vlastní www stránky	nabízené služby
www.infocesko.cz	ano	ano	ano	ne
www.hrady.cz	ano	ano	ano	ano
www.pamatky.com	ano	ano	ano	ano
www.info-cestovani.cz	ano	ano	ano	ano
www.pruvodce.com	ne	ano	ne	ano
www.zamky-hrady.cz	ano	ano	ano	ne
www.e-cesko.cz	ano	ano	ano	ano
www.geocities.com	ano	ano	ne	ne
www.klatovy.cz	ano	ano	ano	ano
www.klatovsko.cz	ano	ano	ano	ne
www.turisturaj.cz	ne	ano	ano	ne
www.ceskehory.cz	ne	ano	ne	ne

Zdroj: Internetové zdroje.

Příloha č. 9: Analýza ubytovacích a stravovacích zařízení.

UBYTOVACÍ ZAŘÍZENÍ

Pension Janovice

Adresa:	22, 340 21 Janovice nad Úhlavou
Popis:	ubytování rodinného typu s možností vaření.
e-mail:	vesela.jana@tiscali.cz
fax:	267 711 877
telefon:	602 202 452
telefon:	602 444 795
www:	http://www.sumava-net.czroyal
typ zařízení	ubytovna
ubytovací kapacita	36
typy pokojů	2L-4L
vybavení ubytovacího zařízení	letní terasa, fitness, sauna, konferenční místnost,

Apartmány Strážov

Adresa:	Strážov 58 - na náměstíčku, 340 21 Strážov
Popis:	Apartmány vhodné pro rodinnou rekreaci i pro menší firemní akce.
e-mail:	jiri.toman@sumavanet.cz
fax:	376 570 469
telefon:	608 944 630
www:	http://www.sumavanet.cz/apartmanytoman/
typ zařízení	ubytování v soukromí
ubytovací kapacita	13
typy pokojů	1L-3L
vybavení apartmánů	WC, sprcha, TV
vybavení ubytovacího zařízení	letní terasa, bazén, zahradní gril,

Chalupa Petrovice nad Úhlavou

Adresa:	Petrovice nad Úhlavou 41, Janovice nad Úhlavou 340 21
Popis:	Nově zrekonstruovaná chalupa vhodná pro rodinnou dovolenou.
e-mail:	Hrebec.Jiri@seznam.cz
telefon:	606 383 997
www:	http://www.sumavanet.cz/chalupapetrovice/
typ zařízení	ubytování v soukromí
ubytovací kapacita	11
typy pokojů	2L-3L
vybavení apartmánů	WC, sprcha, TV, rádio, lednice, mikrovlnná trouba, rychlovarná konvice, kávovar, sporák,
vybavení ubytovacího zařízení	letní terasa, bazén, zahradní gril, ohniště, společenská místnost (kulečnick, šipky, krb, bar), 2 altány s posezením,

U spálené čočky

Adresa:	Horní Němčice 8, 340 21 Janovice nad Úhlavou
Popis:	Klidné prostředí, v blízkosti hrady Klenová a Velhartice.
e-mail:	spalenacocka@seznam.cz
telefon:	376 392 546
telefon:	728 241 294
www:	http://www.sweb.cz/spalenacocka
typ zařízení	pension
ubytovací kapacita	8
typy pokojů	4L
vybavení pokojů	kuchyňka, rádio, chladnička, sprcha, WC,
vybavení ubytovacího zařízení	letní terasa, povolena domácí zvířata, parkoviště,

Kemp "U dvou ořechů"

Adresa:	Splž 13, 34021 Strážov
e-mail:	info@camping-tsjechie.nl
telefon:	376382421
www:	http://www.camping-tsjechie.nl
ubytovací kapacita vybavení	plocha pro karavany, plocha pro stany pitná voda (v kempu), teplá voda (v kempu), WC,

Koupaliště Strážov

Adresa:	Koupaliště, 34021 Strážov
e-mail:	stanislav.kopecky@centrum.cz
telefon:	721 404 312
ubytovací kapacita	ubytování v chatkách, plocha pro stany
počet lůžek (chatky)	50
Vybavení	pitná voda(v kempu), teplá voda (v kempu), kuchyňka, WC, možnost rozdělovat oheň, hřiště (v kempu), koupání, restaurace (v kempu)

Rezidence vila Paula

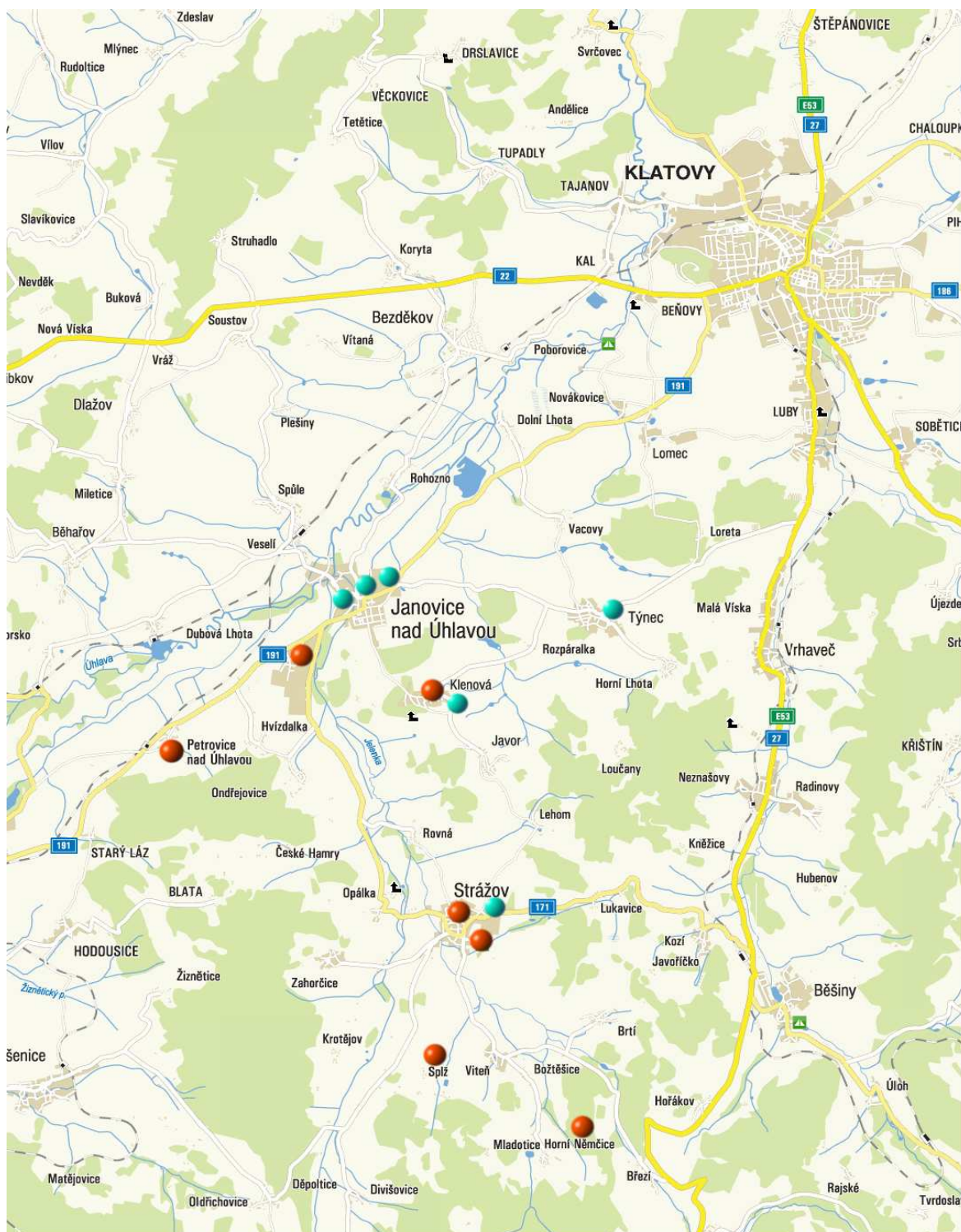
Adresa:	Klenová 1, 340 21 Janovice nad úhlavou
e-mail:	info@gkk.cz
telefon:	376 312 049
www:	www.gkk.cz
typ zařízení:	
ubytovací kapacita:	16
typ pokojů:	5L-6L
vybavení pokojů	WC, koupelna, ateliér
vybavení ubytovacího zařízení	kuchyň, DVD, počítač s připojením na internet, grafická dílna, vybavená tiskařským a litografickým lisem,

STRAVOVACÍ ZAŘÍZENÍ

Lokalita	Název	Adresa	Telefon
Klenová	Harantova zámecká restaurace na Klenové	Klenová 1 , 340 21 Janovice nad Úhlavou	376 392 208,
Janovice	Restaurace Kulatá bába	Harantova 122, 340 21 Janovice nad Úhlavou	376 392 233
	Restaurace Jelenka	Klenovská 182, 340 21 Janovice nad Úhlavou	376 392 662
	Restaurace - Volhejn Tomáš	Harantova 132, 34021 Janovice nad Úhlavou	376 392 559
Týnec	Restaurace u Mertlů	Týnec	
Strážov	Restaurace u Zlatého jelena	Náměstí , 340 21 Strážov	

Zdroj: Internetové zdroje, rozhovory s majiteli zařízení.

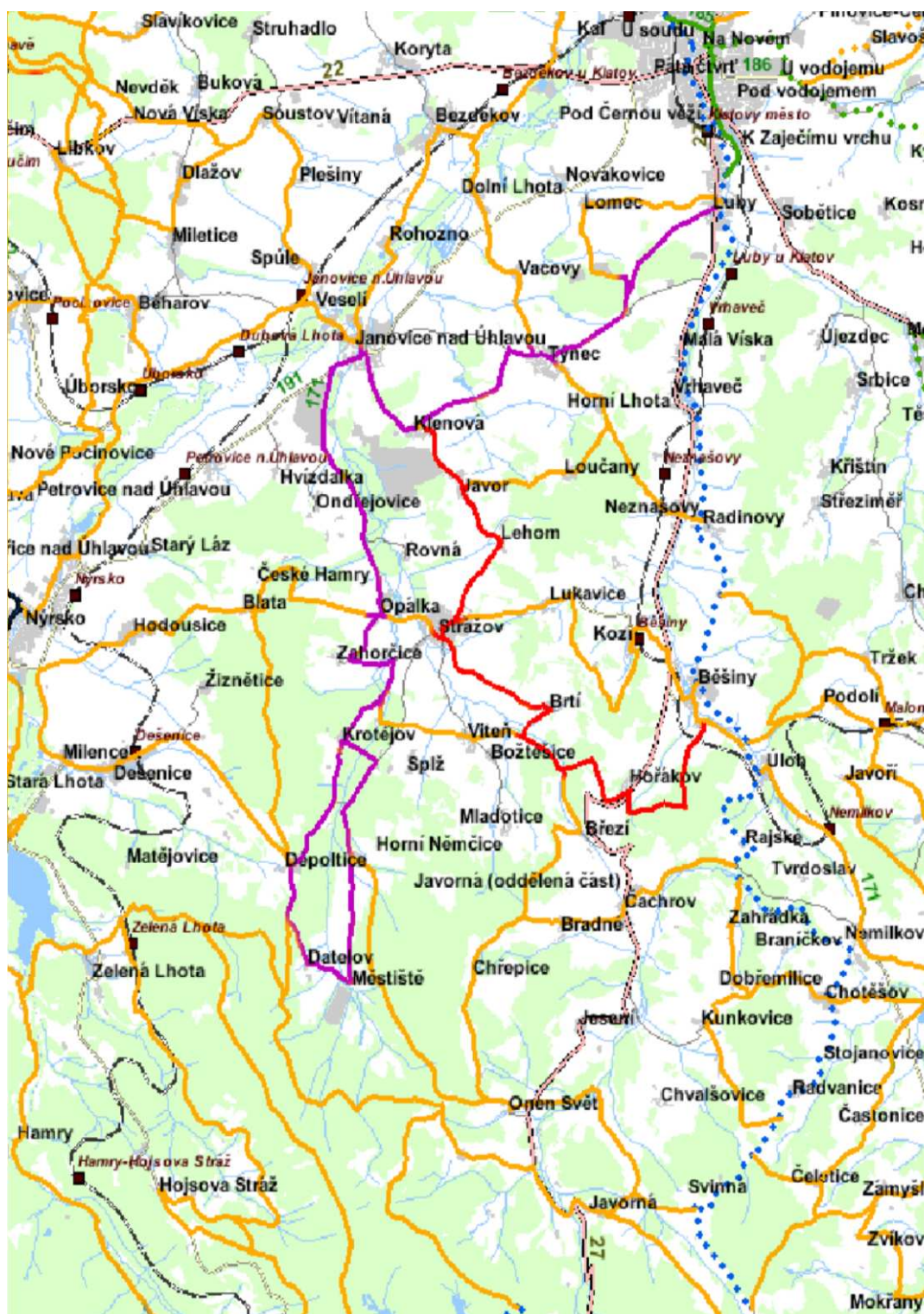
Příloha č. 10: Mapa ubytovacích a stravovacích zařízení.



Vysvětlivky: červené – ubytovací zařízení, modré – stravovací zařízení.

Podklad: www.amapy.cz, zpracování vlastní.

Příloha č. 11: Mapa cyklotras.



Vysvětlivky: cyklotrasa č. 2035 – fialová , cyklotrasa č. 2038 – červená

Podklad: www.cykloserver.cz, zpracování vlastní.

Příloha č. 12 Dotazník

Dobrý den,

jmenuji se Jaroslava Hřebcová a jsem studentkou Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích. Provádím zde dotazníkové šetření pro moji bakalářskou práci.

Děkuji Vám za čas věnovaný vyplnění tohoto dotazníku.

1. Jaký je hlavní důvod Vaší návštěvy Klenové ?

- a) zámek, hrad
b) galerie
c) jiný.....

2. Které aktivity na Klenové jsou pro Vás lákavé? (vyberte max. 3 odpovědi)

- a) prohlídkový okruh zámek s průvodcem
b) individuální prohlídka hradu
c) spojení přírody a umění
d) výstavy a vernisáže
e) dobové akce (šermíři, kejklíři, historický trh)
f) koncerty a divadelní představení
g) jiné:

3. Zajímáte se o moderní umění?

- a) ANO
b) NE

4. Navštívil(a) byste Klenovou pokud by zde nebyla galerie moderního umění?

- a) ANO
b) NE

5. Pokud byl hlavním důvodem návštěvy zámek a hrad, prohlédl(a) jste si i galerii?

- a) ANO
b) NE
c) ČÁSTEČNĚ

6. Pokud byla hlavním důvodem návštěvy galerie, prohlédl(a) jste si i zámek a hrad?

- a) ANO
b) NE
c) ČÁSTEČNĚ

7. Odkud především máte informace o Klenové? (vyberte max. 2 odpovědi)

- a) informační centra (prospekty, letáky apod.)
b) hotely, restaurace (prospekty, letáky apod.)
c) propagační materiály cestovních kanceláří
d) články v tisku, brožury a jiné publikace
e) z rozhlasu či televize
f) z Internetu
g) ústní informace od příbuzných, známých
h) vlastní poznání a zkušenosti
i) nedovedu si vzpomenout

8. Co Klenové a jejímu okolí podle Vás nejvíce schází? (vyberte max. 3 odpovědi)

- a) rozsáhlejší možnosti ubytovacích a stravovacích zařízení
b) větší péče o památky
c) kvalitnější dopravní infrastruktura (silnice, parkoviště, servis)
d) lepší dopravní dostupnost
e) více míst poskytujících informace a propagační materiály
f) atrakce pro děti
g) jiné:
.....

9. Jak celkově hodnotíte následující služby poskytované na Klenové?	velmi dobře	spíše dobře	nedokážu posoudit	spíše špatně	velmi špatně
1 - poskytování informací v IC	1	2	3	4	5
2 - úroveň průvodcovských služeb	1	2	3	4	5
3 - úroveň veřejného stravování	1	2	3	4	5
4 - péče o čistotu a pořádek (odpadky, úklid)	1	2	3	4	5
5 - přátelskost místních lidí k návštěvníkům	1	2	3	4	5
6 - místní značení pamětihodností a atraktivit	1	2	3	4	5
7 - drobný prodej (občerstvení, suvenýry, stánky)	1	2	3	4	5

10. Je Klenová Vaším hlavním cílem cesty?

- a) ano, vydal(a) jsem se na výlet pouze na Klenovou
- b) ne, během výletu navštívím i další zajímavosti
- c) ne, jsem v regionu na dovolené a Klenová je jeden z výletů
- d) pouze zde projíždím a Klenovou jsem navštívil(a) při cestě

11. Které další turistické atraktivity hodláte v regionu navštívit nebo jste již navštívil(a)?

- a) Klatovy
- b) Hrad Švihov
- c) Hrad Rabí
- d) Hrad a zámek Velhartice
- e) přírodní památky Šumavy
- f) jiné.....

12. Jak jste sem přicestoval(a)?

- a) autem (příp. na motocyklu)
- b) vlakem
- c) autobusem
- d) na kole
- e) kombinovaná doprava (vlak, bus)
- f) jinak:

13. S kým zde jste?

- a) sám / sama
- b) s partnerem / partnerkou
- c) s rodinou (s dětmi)
- d) s přáteli, známými
- e) s větší skupinou jiných lidí

14. Po kolikáté zde již jste?

- a) poprvé
- b) už jsem zde byl(a) 1 až 3 krát
- c) už jsem zde byl(a) vícekrát

15. Ve kterém městě/obci a kraji bydlíte?

Město/obec:.....

Kraj:.....

16. Jak jste v regionu ubytován(a)?

- a) hotel
- b) penzion
- c) turistická chata, ubytovna
- d) kempink (stan, chatka nebo karavan)
- e) v soukromí u známých / příbuzných
- f) nejsem zde ubytován(a)

17. Jak se zde stravujete?

- a) využití pohostinských služeb
- b) pohostinské služby i vlastní zdroje
- c) vlastní zdroje

18. Uvažujete o opakované návštěvě tohoto místa?

- a) určitě ano
- b) spíše ano
- c) spíše ne
- d) určitě ne
- e) nevím, nedokážu říci

19. Respondent je:

- a) muž
- b) žena

20. Věková kategorie:

- a) 15 až 18 let
- b) 19 až 29 let
- c) 30 až 39 let
- d) 40 až 49 let
- e) 50 až 59 let
- f) 60 a více let

21. Dosažené vzdělání:

- a) ZŠ
- b) SŠ
- c) VŠ

